БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гараша

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 134 (9888) | 1962 оной июниин 8, пятница | Сэн 2 мүнгэн

УРАЛАН НАРИЖУУЛАГШАДАЙ ҮҮРГЭ ЕХЭ

...р хүсэнэй бүхы ажал ...жоруулжа, автомат тех...үргэнөөр хэрэглэн, со...с үйлэдбэри дээрэ тех...кэ дэбжэлтэ туйлаха ...э коммунизмын мате...ьно-техническэ үндэhэ ...байгуулгын гол асуу...удай нэгэн байhан ту...артиин Программа дотор ...ана. Техническэ дэбжэл...йлажа, КПСС-эй XXII ...ын шиидхэбэринүүдые ...үлхэ талаар оронойманай ...ышленностиин түрүү ...риятинуудай хүдэлмэри... бүхы хүсөөрөө оролдоно. ...ай бүтээсэ дээшэлүүлхэ ...гоор үйлэдбэридэ бай... бүхы арга боломжонуу...элирүүлэн ашаглаха та... уралан нарижуулагшад ...ухаалан зохёогшод ехэ ...дүүргэхэ уялгатай.

...дбэри дээрэхи техниче...бжэлтын бүхы асуудал...е шиидхэхы үүргэтэй ...ческэ совет предприяти...дэ байгуулагдаhан бай...редприятиин главна ин...ээр толгойлогдодог энэ ...уралан нарижуулагша...жал ябуулгые хүтэлбэ..., хуушарhан түхеэрэлгэ ...хэн хубилгахаhаа эхи...үйлэдбэридэ түрүү тех... хэрэглэхэ хүрэтэр эл...ухала хэмжээ ябуулга...е бэелүүлдэг байха юм.

...публикымнай түрүү ...риятинуудай нэгэн бо... «Электромашина» заво...лавна инженер Анисим ...ович Маринай хүтэлбэ... техническэ совет пред...ингаа уралан нари...гшадай хүдэлмэрине ...эмхидхэжэ, техническэ ...лтэ туйлахын түлөө ...ар тэмсэнэ. Эндэ hүүл...эдэн жэлэй туршада ...нарижуулагшадай хэ...үтээhэн юумэн яhала ... Заводой үйлэдбэриин ...огиие хубилган, авто...дые бүтээлгэдэ бэлэд... үедэ техническэ совет ...нарижуулгын хэдэн ...урадхал үйлэдбэридэ ...үүлээ. hара бүридэ ...ахин соведэй зүблөөн ...гдэжэ, ороhон уралан ...улгын дурадхалнууд ...гоо түргөөр харагдана. ...э hайнуудынь шэлэн ..., хэрэгтэй газартаа ...ьгээгдэнэ. Соведэй ин...о-техническэ хүдэлмэ...эд абтаагүй дурадхал... гологдоо гээд орхи... ээздтэйнь хөөрэлдэжэ, ...лыень усадхаха та...

лаар ехэ туhа хүргэдэг байна.

Тус техническэ соведэй уралан нарижуулагшадтаяа иимэ нягта холбоо барисаатайгаар хүдэлдэг дээрэhээ предприятидань жэл бүхэндэ олон дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, хэдэн арбаад мянган түхэриг мүнгэ зөөри арьбалагдана. Мастер Колбин, түмэршэ дархашуул Сидякин, Ганин, Полуянов гэгшэд техническэ дэбжэлтын түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэд болонхой.

Зарим түрүү предприятинуудта техническэ соведэй хүдэлмэри муу бэшээр табигдаад, hайн үрэ дүнгүүдые туйлажа байбашье, олохон завод, фабрикануудта, мүн модо бэлэдхэлэй промышленностиин предприятинуудта тус соведэй хүдэлмэри хангалтагүй, уралан нарижуулгада хүнүүд үсөөнөөр хабаадуулагдана. Энээн дээрэhээ боложо, хуушарhан станок болон түхеэрэлгэнүүдые шэнэлэн хубилгаха, шэнэ технологи, түрүү дүй дүршэл хэрэглэхэ талаар предприятинуудай хараалhан хэмжээ ябуулганууд муугаар бэелүүлэгдэнэ.

Республикынгаа ниислэл хотын ехэ барилгануудые хангадаг Улаан-Үдын хирпиисын заводто (главна инженерынь нүхэр Маслов) техническэ дэбжэлтын асуудалнуудта онсо анхарал хандуулжа, үйлэдбэриень үргэдхэхэ саг ерээ. Гэбэшье тус предприятида гараар хэгдэдэг ажал ехэ. Асарагдаhан бүтээсэ ехэтэй шэнэ түхеэрэлгэнүүд удаан саг соо тодхогдоногүй. Эдэ бүгэдые шиидхэлгэдэ уралан нарижуулагшадые олоор хабаадуулаад, техническэ соведэй урда тодорхой зорилго табибал, аша үрын туйлагдаха байhаниинь мэдээжэ. Теэд эмхидхэлэй талаар мүртэй хүдэлмэриин хэгдэдэггүй дээрэhээ хирпиисын шанар биргагүй, мүн өөрынь үнэ сэн хямда болоногүй.

Тэрэшэлэн олонхи леспромхозуудта, нютагай промышленностиин министерствын предприятинуудта уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын хүдэлмэри илангаяа муугаар табигданхай. Хүрбын леспромхоздо уралан нарижуулагшадай оруулhан дурадхалнууд хэдэн hараар харагдангүй хэбтэдэг. Харагдаашье hаа, ээзэндэнь урмашуулгын түлөөhэ үгэхэгүй ушар гарадаг байна.

Леспромхозой техническэ соведэй хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилдэг дээрэhээ модо бэлэдхэлэйнь участогуудта отологдоhон модонуудые багсалан ашаалха, оньhото механизмуудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха талаар түрүү аргануудые үргэнөөр хэрэглэгдэнэгүй.

Эдэ дутагдалнуудтай саашадаа эбсэжэ байхын аргагүй. Техническэ дэбжэлтэ туйлаха тушаа партиин XXII съездын шиидхэбэринүүд соо табигдаhан эрилтэнүүдые заатагүй дүүргэхэ ёhотойбди. Предприяти бүхэнэй партийна организациин гол анхаралда тус асуудал байха зэргэтэй. Мүн профсоюзай организаци олон хүдэлмэришэдэй хабаадалгатай үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ нэн түрүүн бар хүсэнэй ажалые оньhожоруулха, шэнэ техникын хэр зэргээр хэрэглэгдэжэ байhаниие зүбшэн хэлсэжэ, элирүүлэгдэhэн дутагдалнуудые түргөөр усадхалгада зорюулагдаhан хэмжээнүүдые абаха байна.

Байгша оной түрүүшын хахад жэлэй дүүрэтэр хэдыхэн хоног үлэбэ. Долоон жэлэй дүрбэдэхи жэлдэ техническэ дэбжэлтэ туйлаха түсэбүүдые дүүргэхын тула предприяти бүхэнэй инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, бүхы уралан нарижуулагшадай дунда социалис мүрысөө үргэдхэхэ шухала.

Коммунизмын материально-техническэ үндэhэ hуури байгуулха тэмсэлэй үргэн далайсатайгаар дэлгэрhэн энэ сагта техническэ дэбжэлтэ түргөөр туйлажа, хубитаяа оруулха гээшэ уралан нарижуулагшадай нангин уялга.

Совет хүтэлбэрилэгшэд, аха дүү оронуудай түлөөлэгшэд СССР-эй хүнгэн промышленностиин элдэб зүйлнүүдэй выставкэ хараба

Нүхэд А. Н. Косыгин, А. И. Микоян, Н. С. Хрущев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор А. Ф. Засядько, К. Н. Руднев июниин 6-да Москвада нээгдэhэн гутал хубсаhанай, трикотажна болон арhанай зүйлнүүдые харуулhан бүхэсоюзна выставкэ хараба. Экономическа туhаламжа үзүүлэлсэдэг соведтэ хабаададаг оронуудай коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй зүблөөндэ ерэhэн нүхэд Владислав Гомулка, Юзеф Циранкевич, Антонин Новотный, Янош Кадар, Вальтер Ульбрихт, Тодор Живков, Антон Югов болон делегацинуудай гэшүүд ба элшэн сайдууд эдээнтэй хамта выставкэ харалсаба.

Совет хүтэлбэрилэгшэд ба аха дүү арадуудай түлөөлэгшэд СССР-эй элдэб экономическа районуудай предприятинуудта бүтээн гаргагдаhан экспонадуудые выставкын ехэ зал соо хараба.

Выставкын комитедэй түрүүлэгшэ В. Ф. Ульянов, выставкын директор А. Л. Уханов, тэрэнэй орлогшо А. С. Багаева выставкэ тухай хөөрэжэ үгэбэ.

Экспонадуудые хараhанайнгаа hүүлээр эндэ hай hайн зүйлнүүд харуулагдана гээд Н. С. Хрущев тэмдэглэбэ. Эдээниие улам ехээр үйлэдбэрилэн гаргаха гээшэ шухала зорилго мүн гэжэ хэлэбэ.

(ТАСС).

Экономическа туhаламжа үзүүлэлсэдэг соведтэ хабаададаг оронуудай коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй зүблөөн нээгдэбэ

Экономическа туhаламжа үзүүлэлсэдэг соведтэ хабаададаг оронуудай коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй зүблөөн июниин 6-да Москвада нээгдэбэ.

Дээрэ заагдаhан оронуудай коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай Центральна Комитедүүдэй нэгэдэхи секретарьнар, правительствануудые толгойлогшод зүблөөндэ хабаадана.

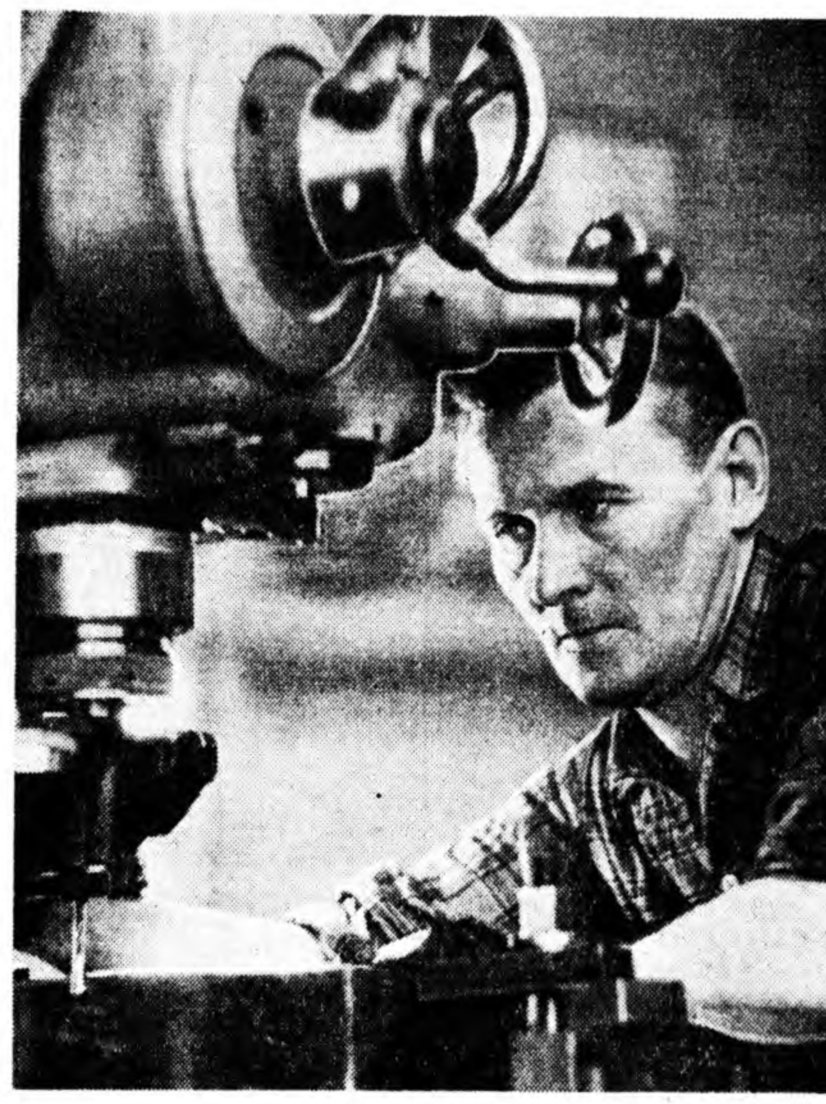
Экономическа туhаламжа үзүүлэлсэдэг соведтэ хабаададаг оронуудай хоорондо экономическа харилсаа хүгжөөхэ асуудал зүблөөн дээрэ хэлсэгдэхэ юм.

Кубын залуушуул Эхэ орондоо бусаба

ОДЕССЭ, июниин 6. (ТАСС). Хүдөө ажахые оньhожоруулха манай орондохи училищинуудта hураhан Кубын нүхэд—мянган хүбүүд, басагадые үсэгэлдэр Одессын хүбүүд, басагад Эхэ орондоо бусахадань үдэшэбэ.

Порт дээрэ митинг болоо. Украинын ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо П. Т. Тронько, № 5 Одессэдэхи техническэ училищида hурагша Галина Пендько болон бусад үгэ хэлээ.

Замай залуурша**д**hаа жэшээ абагты!

Борис Захарович бүри залуу наhатайдаа комсомолой путёвкоор Уралhаа манай республикада ерэhэн байна. Тэрэ гэhээр эгсэ 27 жэл үнгэрөө. Улаан-Үдын паровозо-вагонно заводой шэнэдхэн үргэдхэгдэхэтэй, үйлэдбэринь нарижуулан hайжаруулхатай хамта эндэхи хүдэлмэришэдэй мэргэжэл шадабари дээшэлжэл байна. Заводой олон хүдэлмэришэдтэй хамта нүхэр Поздеев эршэмтэй hайнаар ажаллажа, түрүүшүүлэй зэргэдэ гараhан. Инструментальна цехынхид токарин мэргэжэл эрхим hайнаар шудалhан, дүй дүршэлтэй болоhон энэ хүдэлмэришэниие «өөрынгөө хэрэгэй мастер» гэжэ нэрлэдэг. Энэньшье ехэ зүб. Гушаад жэлэй туршада заводто ажаллаха зуураа тэрэ олохон залуушуулые өөрынгөө мэргэжэлдэ hургаhан, совет хүдэлмэришэнэй нэрые үндэр дээрэ абажа ябахаар, тэрэнээ ажал хэрэгээрээ харуулхыень хүмүүжүүлhэн юм. Тэрэнэй hурагшад өөhэдынгөө багшатай адли коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ солодо хүртэhэн. Жэшээлхэдэ, Борис Захаровичын хүмүүжүүлhэн Сергей Амбуев мүнөө мүн лэ эрхим токарь болонхой. Нүхэр Поздеев далаад хүдэлмэришэниие токарин мэргэжэлдэ hургаhан байна. Мүнөө тэдэнэр партиин XXII съездын шиидхэбэриие хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ өөhэдынгөө хубитые оруулалсахаар ажаллан, социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана.

Гадна, Борис Захарович заводой эдэбхитэй уралан нарижуулагшадай нэгэн болоно. Хүндэ ажалые хүнгэдхэхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулдаг дээрэhээ үйлэдбэриин олон оньhонуудые хурдадхаха арга олгоhон байха. Тэдэнэй нэгые эндэ дурдая. Станогто тоhо түрхихэ клапан бэлэдхэхын тула урдань ехэ саг гээгдэдэг байхаhаа гадна, энэнь хүшэр ажалай нэгэн гэжэ тоологдодог байгаа. Нүхэр Поздеев клапан бэлэдхэлгые хүнгэдхэхэ, бүтээсэ ехэтэй болгохын тула ехэ оролдолго гаргааhэн. Тэрэнэй уралан нарижуулгын дурадхалай үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэhэнэй ашаар ганса клапан бэлэдхэлгын ажалай бүтээсэ гурба дахин ехэ болгогдоо. Хэрбээ урдань халаан соо 6 клапан хэгдэдэг байгаа hаа, мүнөө 18 бүтээгдэдэг болоо.

Байгша ондо Борис Захарович уралан нарижуулгын зургаан дурадхал оруулаа, тэрэнэй гурбаниинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Б. З. Поздеев.

Д. Капустин.
Авторай фото.

...гүй замбуулин эб найрамдалай зоно болохо ёhотой

...Р-эй Эрдэмэй наукануудай президент, академик ...КЕЛДЫШ ТАСС-ай корреспондентдэ мэдүүлгэ хэбэ

...онавтнуудай ниидэлгэ ...үн түрэлтэнэй түүхэдэ ...саг нээгээ юм. Иимэ ...энүүдые хэхын тулада ...зохёохы айхабтар ехэ ...ри хэгдээ, эрдэмэй, ...талаар олон бэрхэ...д дабагдаа.

...даа замбуулиц тү...эй шэнжэлхэ хэрэг ...они hонин олон шэнэ ...уудые табиха байна. ...е шиидхэхэдэ хүн тү...э хэмгүй ехэ аша туhа ...юм. Гэтэр США-гай ...ьствын захагүй зам...а ядерна тэhэрэлгэ...хэхээр түсэблэжэ бай...р хадаа замбуулин ...шэнжэлхэ хэрэгтэ ни...ехэ бэрхэшээлнүүдые ...ха байна.

...й замбуулинда ехэ ...ядерна тэhэрэлгэнүү...дэ, газарай магнитна ...хубилгажашье боло...айтай газарта радио...оо саг зуура таhалха ...болоно. Муу хой... хубилалтануудай ...айhан тухай мүнөө ...йлан хэлэхэншье бэр...на.

...рамдалта хараа шу...үлдэг Советскэ пра...о ехэ үндэртэ ядер...элгэнүүдые США-гай

правительствын хэхэ гэhые эрид буруушааhан мэдүүлгэ хэбэ. Совет эрдэмтэд энэ мэдүүлгыень халуунаар дэмжээд, Америкын атомщигуудта эрид буруушаалга хэhэн хүнүүдтэй дуугаа нэгэдүүлнэ.

Захагүй замбуулин хадаа эб найрамдалай зоно болохо, замбуулиниие саашадань шэнжэлхэ хэрэгтэ хүн түрэлтэнэй бүхы хүсые нэгэдүүлхэ ёhотой.

Замбуулин огторгоймнай хододоо сэлмэг байг лэ!

А. ЖАМБАЛДОРЖИЕВ

hАРХЯАГ

Майн бороогой дуhалхан
Магнай дээрэм бүлеэхэн...
Хон жэн. Ойгоор алхалхам.
Холын hэбшээн үлеэхэл.

Хүл доромин — шэрэнги.
Хүхэржэ эхилhэн тэрэнги.
Хуhата ой соо ямар
Хаhатайб даа хабар!

Төөрсэг малгайгаар тархяа
Өөрсэ янзаар хушаа —
Тоhон шарахан hархяаг,
Томоотой хүндэл, угтааб.

Хабар...
hархяаг...
Ондоо
hанал гэнтэ түрөө.

Харахан зүрхэндэм хүрөөд,
Хаха сохин ороол.
Хаанаhаашьеб —
гайхалин тэрэ лэ —
Халуун бурмаар шэдэлhэн
Харата hархяаг — тэhэрэлгэ
Харагдаал нюдэндэм элихэн.

Сэнхир тэнгэриин гоёшье hаа,
Сэдьхэлни юундэшьеб сошоол.
Номгон океанай холошье hаа,
Номгон бэшэл лэ зосоом.
«Аюулай тэрэ hархяаг
Арад бүхэнэй нюдэндэ
Бү харагдаг лэ дахяад,
Бүмбэрсэгнай
амжаг мэндэ!»

Гэhэн hаналда абтанхай
Гэшхэлнэб мүнөө талаараа.
...Бороо. Наран шаранхай.
Болжомор угтана дуугаараа!

Убгэдэй буруушаал

Шефскэ 16 гэhэн номертой гэр. Эндэ Яруунын аймагай Эгэтэ нютагай зон город ерэхэдээ байрладаг. Бага hалхитайшье hаа, игаабари үдэр hэн. Хоёр үбгэд гэрэй урда зэргэлжэ hуугаад, hүүлшынгээ hонин тухай хөөрэлдэнэ.

— Сандак, юрэдөө Үльдэргөөртнай үбhэ ногоон бултайгаа гү? Тарилгашье хаа хаанагүй дүүрэжэ байгаа бэд даа? — гэжэ «Победа» колхозой хонишон Мархаадай Цыренов шүрбэгэр hахалайнгаа шэгшэг эмирэн хэлэнэ.

— Ногоон яhала наашалаа даа, мүнөө жэл яhала эртэ үбhэндөө орохомнай гээшэ ха,— гээд, 60 наhаяа шахажа ябаhан Доржын Сандак харюусаба. Тиигэжэ хөөрэлдэhөөр hуутарнь, Мархаадайн долоотойхон басаган Бутидмаа «Буряад үнэн» газетэ асарба. Эсэгэнь ханалгатай уншана.

—Үгы юрэдөө, энэмнай юун боложо байна гээшэб? США-гай правительство ядерна зэбсэг агаарта, хэдэн зуун модо үндэртэ туршалгануудые хэхэ гэжэ соносхобо.

— Тэрэнь ямар хоро хойшолонтой юм,— гээд Сандагынь асууна.

— Аргагүй муухай... Агаар бузарлаха, дэлхэйн хүн зоной ами наhанда аюултай юумэ гэнэл.

— Манай гүрэн дайн хэрэггүй, хэтэ мүнхын амгалан байдал тогтог гэдэг байхадань, харин тэдэ хархисууд шадаал hаа аюулта дай hүжэрөөхые оролдоно ха юм,— гэнэ Сандак.

Бутидмаа хөөрэлдэгшэ хоёрой урда дэбхэржэ наадана. Ямар аюултай юумэ США-гай правительствын бэлдэжэ байhан тухайда хоёр үбгэдэй хөөрэлдөөе ойлгоношьегүй ха даа. Ерэхэ намар hургуулида орохо. Эжы абынгаа хажууда хото садхалан, үетэн нүхэдөөрөө дуран соогоо наадажа ябабал, Бутидмаада бэшэ юун хэрэгтэйб даа.

— Дэлхэйн арадай эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ бидэшье хубитаяа оруулалсаха ёhотойбди. Ядерна туршалгануудые агаарта, газар дээрэ хэхэ гэhэн түсэбhөө США арсаха ёhотой гэжэ хэлээ,—гээд, Мархаадай Бадмаевич басагаяа үбдэг дээрээ hуулган, толгойень эльбэнэ.

— Теэд арадуудай үгэдэ оронгүй, туршалгаяа эхилээ hаань, манай гүрэн өөрынгөө талаhаа хорихо хэмжээнүүдые абаг лэ,— гэжэ Сандак нүхэрэйнгөө hанал бодол залгуулан үргэлжэлүүлнэ.

США-гай булимтарагшадай бузар муухай аашые совет зоной, бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы ажалшадтай адли буруушаажа байhаниень эдэ хоёр үбгэдэй хөөрэлдөөн гэршэлнэ.

А. Бодиев.

Зэбүүрхэнэбди

Би 17 жэлэй турша дотор hургуулида багшалнаб. Тиихэдээ коммунис партидаа, түрэл арадтаа үхибүүдэй hайн hайхан, аша туhа ехэтэй алба хэхын түлөө үнэн зүрхэнhөө оролдоноб.

Харин тиихэдэ хариин гүрэнүүдэй капиталис этэгээдүүд шэнэ дайн сэрэг түхеэржэ, сэлмэг номин тэнгэри руу ядерна hомо табижа тэhэлхын хойноhоо эрмэлзэжэ байна. Тиигэжэ байхадань хүн бүхэн шоо үзэжэ, шобто хаража, дураа ехээр гутажа байна.

Америкынхидэй иимэ хорото hэдэлгэ үүдхэжэ байхада үхибүүдшье өөhэдөө hанаагаа зобонгёор, дураа гутангяар асууна. Тиихэдэнь хөөрэжэ үгэхэ баатай бологдоно. hайн hайхан юумэ хөөрэжэ үгэхын орондо иимэ муу юумэн тухай хэлэжэ hуухада ямар аягүйб даа!

Манай hургуулиин бүхы багшанар болон hурагшад замбуулин руу ядерна hомо эльгээжэ тэhэлхэ гэhэн америкынхидэй бузар аашые гүнзэгы зэбүүрхэлтэйгээр буруушаана.

Хархис этэгээдүүдые харюусалгада хабаадуулхын, хорото hэдэлгыень хорин болюулхын хойноhоо хамаг хүсөөрөө оролдоёл, нүхэдүүд!

З. Доржиева,
Улаан-Үдын № 1 интернат hургуулиин багша.

БОДОТО АЖАЛААРАА ХАРЮУСАНАБДИ

Бүхы совет арадта КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй хандаhан бэшэг, мүн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолтой колхозой гэшүүд танилсажа байна. Энэ асуудалаар колхозой правлениин, партийна комитедэй заседани болоо. Парти, правительствын Хандалгые артелиин гэшүүдтэ тайлбарилан ойлгуулхаар 25 агитатор ажаллажа байнхай.

Колхоз, совхозуудай ажахые хүгжөөхэ, орон доторoo эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэгжүүлхэ тушаа парти, правительствын айхабтар ехэ оролдолго гаргажа байhаниинь элитэ. Колхозуудhаа мяха худалдан абадаг гүрэнэй үнэ сэнгэй дээшэлхэдэ, гансахан манай колхоз энэ жэлдэ 50 мянган түхэригэй олзо нэмэжэ абаха болоно бшуу. Энэмнай колхозой ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэхэн туhаламжа боложо үгэхэ байна.

Мүнөө үедэ колхоздо абтадаг мяханай өөрынь үнэ сэн ехэ байhаар. Жэшээнь, манай колхоздо центнер гахайн мяханай өөрынь үнэ сэн нёдондо 108 түхэриг 48 мүнгэтэ болоо hэн. Зүгөөр тэрэнээ гүрэндэ центнерэй 80 түхэригөөр худалдаабди. Тиимэhээ колхоз центнер гахайн мяханда аяар гушаад түхэригэй гарзада ороо ха юм. Мүн шубуунай мяха абалгаар ехэ гарзада орогдоно.

Эдэ бүхы байдалые хараада абажа, мяха худалдан абадаг сэнгые дээшэлүүлхэ тушаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй баталhан тогтоол hайшаалтай гээшэ. Саашадаа парти, правительствынгаа абаhан шухала тогтоолые хэрэглэжэ, энэ тогтоолдо бодото ажалаараа харюусахаар оролдожо эхилээбди.

Нэн түрүүн гүрэндэ мяха, hү болон бусад продуктнуудые худалдаха хахад жэлэй түсэбые заатагүй дүүргэхэ гээшэ манай нангин уялга болоно. Хахад жэлэй түсэб дүүргэхын тула июнь hарада 618 центнер мяха гүрэндэ тушааха болонобди. Энэмнай гол түлэб эрьенүүдые тушаажа дүүргэгдэхэ. Гүрэндэ тушаагдаха эрьенүүд бэлшээн таргалуулагдажа, эдэ үдэрнүүдтэ нооhониинь хайшалагдаха юм. Гадна гүрэндэ мяха худалдаха энэ жэлэй түсэбые октябрь hарада сүм дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур мяха тушааха зорилготойбди.

Тэрэшэлэн гүрэндэ hү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб бэелүүлхын хойноhоо тэмсэжэ байнабди. Хэрбээ нёдондо жэлэй май hарада 48126 литр hү haагдаhан байгаа hаа, энэ жэлэй майда 71229 литр haагдаа. Жэлэй эхинhээ хойшо үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 515 килограмм hүн haагдаа. Колхозой эрхим haалишад Сысой Рымарев, Дулма Цыбиктарова, Цыпилма Цыренжапова болон бусад ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Парти, правительствынгаа анхаралда харюу болгоон, энэ жэлдэ нёдондонойхиhоо 1,5—2 дахин ехэ hү haаха зорилго урдаа табижа байнабди. Эдэ үдэрнүүдтэ үнеэдээ ногоо hайнтай газарта нүүлгэжэ, үдэр hүнигүй адуулжа эхилээбди. hайнаар адуулхынгаа хажуугаар үнеэдтэ таряа талханай зүйл, барда эдюулэгдэнэ.

Мяханай үнэ сэнгэй дээшэлhэнэй эсэстэ ниитын ажахыда ороhон нэмэлтэ олзо доходоо зүбөөр, аша үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ тушаа колхозой правлени, партком бодомжоложо байнхай. Үнеэдые электрын хүсөөр haаха үшөө 5 агрегат колхозомнай хэрэгтэй. Мүн тэжээл бэйлүүлхэ машина абаха хүсэлтэйбди. Энэ жэлдэ малай байра олоор баригдахаар хараалагдана. 5-6 мянган хонниной багтаха арбаад байра бүтээгдэхэ юм. Колхозой центртэ 120 үнеэдэй байха үбэлэй байра шэнээр түхеэрэгдэхэ. Малые уhаар хангаха зорилгоор хоёр худаг үрэмдэжэ малтагдаха болоно. Энэ жэлдэ 300 эмэ хашараг оруулагдажа, үнеэдэй тоо нилээд олошорхо.

Эдэ бүгэдын ашаар саашадаа малаа олошоруулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлжэ, гүрэндөө ерэхэ жэлдэ бүри ехэ мяха, hү, нооhо болон бусад продуктнуудые худалдаха аргатай болохо байнабди.

Л. Леонов,
Мухар-Шэбэрэй «Знамя Ленина» колхозой парткомой секретарь.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ТҮРҮҮШЫМНАЙ АЛХАМУУД

Улаан-Үдын нютагай колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управленидэ дүрбэн аймаг, тэндэхи 27 колхоз, 6 совхоз болон гүрэнэй хэдэн ажахынууд оролсоно. КПСС-эй обкомой зонодохи инструктор бүхэндэ нэгэ нэгэ аймаг даалгагдажа үгтэнхэй. Тинмэhээ партиин обкомой эндэхи парторгын бүлэг 5 хүнhөө бүридэнхэй.

КПСС-эй обкомой парторгын бүлэг үйлэдбэриингөө управлениие, аймаг хоорондын газетын редакциие, ВЛКСМ-эй обкомой комсоргын бүлэгые hайн хүнүүдээр хангахын түлөө ехэхэн оролдолго гарrаhан юм. Тиин гэдэнэр богонихон болзор соо ажал хүдэлмэритэйгөө танилсажа, колхоз, совхозуудта ехэхэн туhа хүргэжэ эхилээ.

Колхоз, совхозуудай партийна организацинуудай ажабайдалтай танилсажа, ажалшадай дунда ябуулжа байгаа ниитэ-политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэри hайжаруулха хэрэгтэнь туhа хүргэхэ гэхэ мэтээр ажалаа бидэнэр эхилээ hэмди. Колхоз, совхозуудай партийна организаци, правлени, дирекцитэй хамта хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр абадаг болохын тула ажахы бүхэнэй арга боломжонуудые зүбөөр хэрэглэхэ, газар тариалангаа зүбөөр хубаарилха талаар хэмжээнүүд хараалагдаhан байха.

Тиин энэ жэл зонымнай колхоз, совхозуудта ашa, үрэ ехэтэй шэнhэ, кукуруза, сахарай свёкло, ячмень ехээр таригданхай. Мүн горох, бобы 5300 гектарта түрүүшынхеэ таригдахань. Хүдөө ажахын ургамалнуудай үндэр ургаса абажа, адуу малай ашаг шэмэ ехээр абажа, энэ жэл манай зоны колхоз, совхозууд мяха абалгаяа нёдондонойхиhoo 19,4, hү—29,5, ноохо—14, үндэгэ—13,5 процент дээшэлүүлхэ юм.

Колхоз, совхозуудай харюусалгатай hалбаринуудта hайн бэлэдхэлтэй кадрнуудые шэлэн оложо табиха, тэдэниие hургаха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ КПСС-эй райкомуудта, партийна организацинуудта парторгын бүлэг нилээд туhа хүргэнэ. Жэшээлхэдэ, «Дружба» колхозой ажахын тоосоондо ороhон томодхогдоhон отделенинүүдые хүтэлбэрилхэ хүнүүдые олохонь тон бэрхэ болоо hэн. КПСС-эй Тарбагатайн райком, колхозой партийна организацитай зүбшэн хэлсээд, отделенинүүдые даагшадаар парткомой секретаряар хүдэлжэ байhан нүхэр Григорьев, түрүүлэгшын орлогшо байhан нүхэр Бачеев гэгшэд табигдаhан юм. Парткомой секретаряар КПСС-эй райкомой инструктор байhан нүхэр Анциферов hунгагдаа. Мартын 8-най нэрэмжэтэ колхозой түрүү зэргэдэ ябажа байhан hүнэй фермын гээгдэлдэ орожо захалхадань, КПСС-эй райкомой зүбшөөлөөр инструктор байhан хүдөө ажахын мэргэжэлтэ нүхэр Зайцев фермые даагшаар табигдаа hэн.

Загарайн аймагай «Гигант» колхоздо үни удаан саг соо хүдөө ажахын машинануудай мэргэжэлтэ үгы байгаа. КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй уряалые дэмжэн, хүдөө ажахыда гаража хүдэлхэ дуратай байhан Шэнэ-Брянска заводой директор нүхэр Афанасьевые «Гигант» колхоздо инженерээр эльгээгээ hэмди. Иимэрхүү жэшээнүүдые дурдаа hаа олохон байха.

Тоосоото-hунгалтын партийна суглаануудтай дашарамдуулан, колхоз, совхозуудай парткомой болон партийна эхин организацинуудта hунгагдаха секретарьнуудые партиин шэнэ Уставай ёhoo на-рин нягтаар хаража үзөө hэмди. Түрүүшын тоосоото hунгалтын партийна суглаан Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо боложо үнгэрөө. КПСС-эй обкомой Сэлэнгын аймагтахи инструктор нүхэр Баяндуев партиин райкомтой хамта парткомой секретарь байhан нүхэр Ламожаповые гэрэ тушаалдань дахин зууршалхагүй гэhэн дурадхал партийна суглаан дээрэ оруулаа hэн. Парткомой секретаряар колхозой ажал хүдэлмэри hайса мэдэхэ, агроном нүхэр Галсанов hунгагдаа бэлэй.

Хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха талаар абаhан уялгануудаа болзорhoonь урид дүүргэхын түлөө аймаг, колхоз, совхозууд хоорондын социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ талаар нилээд хүдэлмэри хэгдээ. Жэшээлхэдэ, Загарайн аймагай малшад Тарбагатайн аймагай малшадые социалис мүрысөөндэ уряа. Мүн Сэлэнгын аймагай малшад Мухар-Шэбэрэй аймагай малшадтай мүрысэхэ гэжэ шиидэнхэй.

Манай зоны аймагуудай колхоз, совхозуудаар ажал хүдэлмэридөө аргагүй hайн амжалтануудые түйлажа, алдар солодо хүртэhэн түрүүшүүл олон гээшэ. Тэдэнэй дүй дүршэл бүгэдын шадабари болгохын түлөө тэмсэхэ гээшэ манай түрүүшын уялга болонхой. Тинмэhээ бидэнэр КПСС-эй райком, партийна организацинуудтай хамта түрүү дүй дүршэл, эрдэм ухаанай түйлалтануудые нэбтэрүүлхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри хэжэ эхилэнхэйбди. Колхоз, совхозуудаар түрүүшүүлэй семинар, суглаан үнгэргэгдэнэ, тэдээн тухай район хоорондын газетэ бэшэнэ, тусхай бюллетеньнүүд гаргагдаха. Түрүүшүүлэй үүсхэл, оролдолго дэмжэхын түлөө эрид хэмжээнүүд абтажа байна.

Жэшээлхэдэ, Тарбагатайн аймагай «Дружба» колхоздо нүхэр Малых Матвей Дмитриевич 1952 онhoo хойшо шубуушанаар хүдэлдэг юм. Энэ үе саг соо нүхэр Малых ехэ баян дүй дүршэлтэй болонхой. 1953 оной туршада гэрэ нэгэ тахяаhаа 60 үндэгэ абаа hаа, 1961 онло—146 үндэгэ абаа. Тиин жэлэй туршада колхоздоо 4 мянган түхэриг сэбэр олзо фермэ үгөө. Түйлаhан амжалтаараа нүхэр Малых hанаагаа амарнагүй. Тэрэнэй түсэб зорилго—ойрын жэлдэ колхоздоо 10 мянган түхэриг гэй сэбэр олзо оруулха. Тиихын тула шубуудай тоо 2,5 дахин олошоруулха хэрэгтэй, мүнөө байhан байрынь орондо шэнэ байра баригдаха болоно. Тиигээд 5 мянган тахяагай байха шэнэ байра бариха гэжэ зүбшөөгдөө.

Жэл бүри хартаабха, овощой үндэр ургаса абадаг, Загарайн аймагай Онохойн совхозой нүхэр Мильгуновагай, малайнгаа толгой бүриин шэгнүүр үбэлэй сагта 700—900 граммаар нэмээдэг малшан нүхэр Кушнарев болон бусад түрүүшүүлэй дүй дүршэл тарааха, тэдэнэй үүсхэл оролдолго дэмжэхэ, ажал хүдэлмэридэнь туhалха талаар горьтойхон хэмжээнүүд манай парторгын бүлэгэй, КПСС-эй райком болон парторганизацинуудай зүгhөө абтажа байнхай.

Хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг ехээр абаха хэрэгтэ хүнүүдэй ажалай түлөөhэ гүримшүүлхэ, абаhан продукциин зэргээр салин түлэхэ, урмашуулха гээшэ тон ехэ удха шанартай. Колхоз, совхозуудаар ябаха зуураа, энэ асуудалаар hонирхожо, нилээд дутагдалнуудые элирүүлээбди. Плантаяа haалишад, мал адуулагшад, шубуушад ехэ продукци абаhанайнгаа түлөө багаар урмашуулагдадаг байгаа. Тиимэhээ КПСС-эй райкомуудтай хамта бидэнэр иимэ хэмжээнүүдые колхоз, совхозуудта зууршалhан байнабди.

Хэрбээ haалишанай 10 хоногой туршада үнеэн бүриhөөнь 45—50 литр hү haaraa haaнь 5 түхэриг, 50—80 литр —10 түхэриг, 80—100 литр—15 түхэриг, 100-haa дээшэ—20 түхэриг шан үгтэхөөр хараалагданхай. Фермын hү ехээр haahaнайнь, hүнэй тоhолиг дээшэлүүлhэнэйнь түлөө мал адуулагша, тоо бүридхэлшэ болон фермые даагшада бахал шан үгтэхэ юм. Шубуушад табан хоногой туршада тахяа бүхэнhөө гурбан үндэгэ абаа hаа, тэдэнэйнгээ тоо толгойгоор 5—20 түхэриг хүрэтэр шан абажа болохо.

Парторгын бүлэг хүдэлмэрилэгшэд ажал хүдэлмэреэ ехэнхидээ колхоз, совхозууд дээгүүр ябажа хэнэ. Тиихэдээ тэдэнэр нэгэ ажахыhаа нүгөөдэдэнь гүйлгэлдэнэ бэшэ, харин нэгэ газар удаан байжа, партийна организациин ажабайдал, ажал хүдэлмэритэй гүнзэгыгөөр танилсажа, дутуу дундынь элирүүлэн, хэхэ хэмжээ-ябуулгануудыень хараалалсаад, тэдэнтэй хамта бэелүүлхын түлөө оролдодог. КПСС-эй обкомой инструктор нүхэр Баяндуев хүдэлжэ эхилhэнhээ хойшо Сэлэнгын аймагай «Коммунизм», Тельманэй, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудаар ябажа, тэндэхи партийна организацинуудай ажал хүдэлмэридэ ехэхэн туhа хүргэhэн байха. Загарайн аймагай колхоз, совхозуудай партийна организацинуудта хабарай тарилгын үедэ ажалшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри эмхидхэхэдэнь, түрүүшүүлэй дүй дүршэл нэбтэрүүлхын түлөө тэмсэлдэнь КПСС-эй обкомой инструктор нүхэр Филимонов мүн лэ нилээд туhа хүргэhэн байха.

Энэ жэл хэды хүндэ хабарай болобошье, зонымнай колхоз, совхозууд хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абадаг болохо, гүрэндэ худалдаха талаар амжалта түйлаа, тарилгынгаа хүдэлмэри муу бэшээр үнгэргэжэ байна. Майн 1-нэй мэдээгээр колхоз, совхозууднай гүрэндэ 6500 центнер мяха, 3500 центнер hү, хэдэн мянгаад үндэгэ нёдондонойхиhoo ехээр худалдаа.

КПСС-эй райком, партийна организацинуудай хүдэлмэри эрид hайжаруулха, КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумээр табигдаhан түйлай ехэ зорилгонуудые хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ КПСС-эй обкомой инструкторнууд бүхы хүсэ шадалаа зорюулха.

И. ЧЕРНЯКОВ.
Улаан-Үдын нютагай колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управленидэхи КПСС-эй обкомой парторг.

ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЫН ТҮЛӨӨ

Хуртэйн леспромхозой нүхэд Мочаловай, Ситниковэй, Михайловай, Гавриловай даадаг бага комплексно бригаданууд май hарынгаа түсэбые болзорhoonь табан хоногоор уридшалан дүүргэhэн юм. Эдэ бригаданууд тус бүридөө 1100 кубометр модо бэлэдхэхэ даабаритай аад, 1132—1218 кубометр бэлэдхэhэн байна.

Модо шэрэлгэ дээрэ ажаллажа байhан автомашинын жолоошод долоон жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэбые болзорhoonь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсон, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Тэдэнэй олониинь коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ солодо хүртэлсэхын түлөө мүрысэн, абаhан уялгаяа хэрэг дээрэнь бэелүүлнэ. Жолоошон И. Ливенцев hара соо 700 кубометр модо шэрэхын орондо 1550 кубометр шэрээ. Н. Карбаинов даабаряа 873 кубометр хүргэнхэй. КПСС-эй гэшүүн Н. Кочетков мүн лэ 700 кубометр шэрэхын орондо 1174 кубометр шэрэhэн байна. Жолоошод Филиппов, Стулев, Бенетов гэгшэд даабаряа үлүүлэн дүүргэдэг болонхой.

Модо ашагшадай бригадануудай дундаhаа нүхэд Фирсовэй, Черниговэй, Ефимовэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд шалгаржа ябана. Эдэ бригаданууд тус бүридөө май соо 2200 кубометр ашаха даабаряа болзорhoonь удир дүүргэбэ.

Модо автомашинаhаа буулгагшад Павел Еремеев, Николай Воложанин гэгшэдэй бригаданууд мүн лэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажалладаг. Тэдэнэр түсэбөө 110—120 процент хүргэнэ.

Леспромхозой түрүү бригаданууд коммунис ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэлсэхөөр мүрысэн, ажалдаа шэнэ ёhoop хандадаг болонхой. Тэдэнэр даабаряа болзорhoonь урид дүүргэхэhээ гадна, ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхэ, техникэеэ ашагтай hайнаар хэрэглэхэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, бэсэ hайнаар абажа ябаха гэжэ мүрысэнэд.

Мүнөө эндэхи модошод жэлэй түрүүшын хахадай түсэбые уридшалан дүүргээд, социалис мүрысөөндэ ажалай шэнэ амжалта түйлахаар шармайн оролдоно.

А. Михайлов.

Улаан-Үдын сэмбын фабрикын хүдэлмэришэн, комсомол басаган Таня Агранат ажалай hайн жэшээ харуулна. Тэрэ халаанайнгаа даабариие ходо үлүүлэн дүүргэнэ, эрхим шанартай продукци бүтээн гаргана. Зураг дээрэ Таня Агранат ажал дээрээ. **В. ЗОРКИНОЙ фото.**

Аяншалгада гараба

МОСКВА. (ТАСС). Европын оронуудаар аяншалхаяа совет аяншад хубиингаа автомобиляар гараба. Соёл культурын, эрдэм ухаанай, техникын ажал-ябуулагшад, промышленностьда, транспортда шэнэ юумэ үүсхэдэг хүнүүд аяншадай дунда бии.

Эдэнэр 38 хоногто машинаар ябаха байна. Киев, Львов, Будапешт, Вена, Венеци, Флоренци, Рим, Тулон, Лион, Париж, Берлин, Варшава, Брест, Минск, Смоленск дээгүүр тэдэнэр ябажа гараха байна.

БУРЯАД ҮНЭН

2-дохи нюур

1962 оной июниин 8.

Түрэл орон доторнай

Эгээ хойто зүгэй университедтэ научна сесси болобо

ЯКУТСК. (ТАСС). Яхадай автономито совет социалис республикын бии болоhоор 40 жэл болоhоной ойе яхад арад мүнөө тэмдэглэжэ байнхай. Энэ гайхамшагта ойдо зорюулагдаhан научна сесси гүрэнэй университедтэ болоо. Мүнөөнэй шухала ниитын, техническэ, хүдөө ажахын, медицинын болон бусад эрдэм ухаанай асуудалнуудаар 80 гаран элидхэл уншагдаба, зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Урда сагта ехэ гэзгэдэнги, үзэг бэшэг мэдэхэгүй байhан яхад арадай үнгэрhэн дүшэн жэлэй туршада соёл культурынгаа талаар түйлай ехээр хүгжэhэниие энэ сесси тодорхойгоор харуулба. Яхад арадай соёл культурын ямараар хүгжөөгдэжэ байhаниие эгээ хойто зүгэй, эгээ hая бии болоhон университедэй зургаан жэлэй туршадахи ажал хүдэлмэри элитээр гэршэлнэ.

Энэ университедые дүүргэhэн дээдэ мэргэжэлтэй хэды зуугаад хүнүүд республикын арадай ажахын элдэб hалбаринуудта мүнөө ажаллажа байна.

«Ленинэй ордента Яхадай АССР-эй 40 жэлэй ой» гэhэн элидхэлые түүхын эрдэмэй доктор-профессор Г. П. Башарин научна сессидэ хэбэ. Энэ мэдээжэ эрдэмтын 50 наhанай ойе республикын олониитэ зон hаяхан тэмдэглэhэн юм. Нүхэр Башаринда Яхадай АССР-эй эрдэм ухаанай габьяата ажал-ябуулагша гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ hаяхан олгогдоо hэн. «Яхадай мал ажалай түүхэ» гэhэн зэлжээтэ шэнжэлэлгэнь hаяшагород хэлэн дээрэ ном болгожо гаргагдаба.

КПСС-эй XXII съездэ марксистско-ленинскэ теориин зохёон байгуулхы ёhoop хүгжөөгдэhэн тухай мэдээсэлые философиин доктор, профессор А. Е. Мордвинов элидхэhэн байна. Мүн бэрхэ эрдэмтэ, ниитын ажал-ябуулагша, лектор-пропагандист И. М. Романов Яхадта суурханхай. Нүхэр Романов hаяшаг түүхын эрдэмэй докторой нэрэ зэргэ олохо диссертаци Москвада амжалтатайгаар хамгаалжа гараба.

Яхадай эрдэмтэдhээ, университедэй багшанарhаа эндэ миил гурбан хүнэй нэрэ дурдагдаба.

КРАСНОДАР. Городой Октябрьска райондо шэнэ аргаар дүрбэн шардаагтай байрын гэр тон богонихон болзор соо, арбан үдэрэй туршада баригдаба. Энэ шэнэ гэртэ хүнүүд орожо эхилээ. Зураг дээрэ: шэнэ аргаар баригдаhан байрын гэр харуулагдана.
ТАСС-ай фотохронико.

Ниитын эдеэ хоол эмхидхэхэ талаар бүхэроссийска конкурсын дүн гаргагдаба

МОСКВА. (ТАСС). Хүдөө хондо ниитын эдеэ хоол эрхимээр эмхидхэхэ асуудалда зорюулагдаhан бүхэроссийска конкурсын дүнгүүд гаргагдаа. Роспотребсоюз, гүрэнэй худалдаа наймаанай эд хэрэглэгшэдэй кооперацин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК энэ конкурсые эмхидхэhэн байна. Юрэнхы эрдэм шудалалай hургуулинуудай hурагшадта 350 столово, буфедүүд, совхозуудта ниитын эдеэ хоолой эды ш... нээн предприятинууд конкурсые соносхогдоhонhoo хойшо нээгдэ... бэ. 150 столово, чайнанууд эдеэ хоол өөhэдөө абажа эдихэ гурим тогтоогдоо. Хүдөөгэй олон столовонууд хүнүүдhээ уридшалан захил абадаг, элдэб эдеэ хоол гэртэнь худалдан үгэдэг болобо.

Красноярска хизаарай, Тюменскэ, Омско, Волгоградска, Куйбышевскэ областной потребсоюзууд ниитын эдеэ хоол hайнаар эмхидхэдэг гэжэ тодороо. Кабардино-Балкариин АССР-эй, Оренбургын, Томско областиин потребсоюзуудай ябуулдаг хүдэлмэри hайшаагдаба.

Бүхэсоюзна конкурсын дүнгүүдэй ёhoop Башкирай, Свердловско потребсоюзууд Центросоюзай шагналда хүртэхэ боло.

Нефть абаха 5 уурхайнууд олдобо

КАЗАНЬ. (ТАСС). Татариин Кама мүрэнэй доодо урасхал шадар, Сара-Илинскэдэ шэнэ уурхай олдоо. «Татнефтегазразведка» гэдэг трестые даагша А. Эйгисон ТАСС-ай корреспондентдэ иигэжэ мэдээсээ. Гадна нефть абаха 4 шэнэ газар Кама мүрэн шадар олдоhон байна.

Иигэжэ 1962 оной нефть абаха табан уурхай олдоhон болоно.

ГУУРhАНАЙМНАЙ ХАНИНАР ОЛОШОРНО

— Алло, Эрхүү? Манда Марксизм-ленинизмын үдэшын университет үгыт. Алло, университет гү? Сайн байна, бидэ Танай университедэй журналистикын факультедэй программатай танилсахаяа hанаабди. Юун? Үгы.

Буряадай АССР-эй Журналистнуудай союзай харюусалгата секретарь К. Халтанов Шэтэ хото хонходоод, мүн лэ иимэ факультет үшөө нээгдээгүй гэhэн харюу абаад байхадаа, яахаяашье ойлгожо ядаба. Тиибэшье, бусад журналистнуудтаяа, «Правда Бурятии» газетын редколлегитэй хэлсээд, hуралсалай жэлэй программа табижа, КПСС-эй Буряадай обкомой үзэмжэдэ табиhан байна.

Манай республикын түб хото—Улаан-Үдэдэ Марксизм-ленинизмын үдэшын университедэй дэргэдэ журналистнуудай факультет нээхэ хэрэг иигэжэ hанаалагдан бэелүүлэгдэhэн юм. Тиихэдэ намар hэн. Мүнөө халуун зун. Энэ болзор соо тус факультедтэ hypahaн 97 хүн эсэшэ сусашагүйгөөр оролдожо, hуралсалайнгаа жэлые дүүргэбэ.

— Манай факультедэй шагнагшад энэ болзор соо hуралсалайнгаа программа дүүргэжэ гарахаhаа гадна, ханын 397 газетэ гаргаа, 343 дахин республикын газетэнүүдтэ өөhэдынгөө статьянуудые толилуулаа, 83 дахин радиогоор дамжуулга эмхидхээ, 3 дахин рейдовэ бригаднуудта хабаадажа, ажахын, барилгын эмхи зургаануудай дутуу дундануудые элирүүлэн, Буряадай партийна органуудта нилээд ехэ туhа хүргөө,—гэжэ журналистнуудай hуралсалай жэлые дүнлэн үгэ хэлэхэдээ, Марксизм ленинизмын үдэшын университедэй директор Алексей Степанович Кирдяшкин тэмдэглэбэ.

Суглаае нээhэн Улаан-Үдын горкомой хоёрдохи секретарь Л. Я. Похосоев:

—Хэн үгэ хэлэхэ дуратайб? —гэхэдэ, олон гар үргэгдэбэ.

М. Софер (инженер-гидролог):

— Журналистнуудай факультет нээлгэ ехэхэн удха шанартай. Теоридо хамаатай зүйлнүүдые эндэhээ ойлгожо абахаhаа гадна, бидэ өөhэдөө ямар хэрэгтэ хабаадалсажа байhанаа hайн ойлгообди. Гүрэнhөө ямаршье гүлөөhэ эрингүй, бидэниие hургаhан хүнүүдтэ халуун баяр хүргэнэб.

Р. Казаков (пенсионер):

— Иимэ факультет хойтошье жэлдэ нээгээ hаань, би hуралсалдань ябахаб, ехэл хэрэгтэй юумэн гээшэ. Хожом hураха зондо газетнэ жанрнуудые бүри тодорхойгоор үзүүлээ hаань, hайн гэхэ байнаб. Рейд-шалгалта саг үргэлжэ үнгэргэгдэжэ байбалнь, туhа ехэ гараха hэн.

Г. Папинский (Бурстрой трестын хүдэлмэришэн).

— Түйлаhан амжалтаараа hанаагаа амарангүй, улам оролдосотойгоор ажаллаха — манай уялга. Минии hанахада иимэ факультедые хүдөө нютагуудта—зональна газетэнүүдэй дэргэдэ эмхидхээ hаа, туhатай байхань дамжаггүй.

И. Этингов (Ивалгын hypгуули):

— Республикын газетэнүүдэй редакцинууд бидэнтэй холбоо барисаагаа hуладхангүй, улам бэхижүүлхэ зэргэтэй. Тус факультет дүүргэгшэдые хүдөө нютаг руу рейдлэ эльгээжэ байгаа hаань, үрэ гараха hэн.

Ковалевский (энэ нүхэрэй гаргадаг «Дохсо» гэжэ ханын газетэ «Правдын» табин жэлэй ойн hайндэрэй харалгада түрүүшын hуури эзэлээ).

—Эндэ hуража олоhон мэргэжэл шадабаряа нэн түрүүн өөhэдынгөө коллективтэ хэрэглэхэ уялгатайбди. Ханын газетэ гаргалгаар та бүгэдые мүрысөөндэ уринаб.

Крекшина (Улаан-Үдэ):

—Би hypahaн эхэнэрнүүдэй зүгhөө КПСС-эй обкомдо, горкомдо, Марксизм-ленинизмын үдэшын университедэй дирекцидэ, багшанартаа халуун баяр хүргэнэб.

Зал coohoo:

— Бултанай зүгhөө! Бултанай!

— Тиибэл бултанай зүгhөө!

И. Стегачев (Буряадай АССР-эй Журналистнуудай союзай түрүүлэгшэ):

— hуралсалай жэлэй дүүрэhэнтэй дашарамдуулан амаршалнаб. Бэшэжэл байгты. Манай газетэнүүдэй хүдэлмэри таанадhаа нилээд дулдыдана ха юм.

«Правда» газетын табин жэлэй ойн баярай hайндэрээр шагнагдаhан бүлэг журналистнуудта нүхэр И. М. ...гачев Хүндэлэлэй грамотануудые барюулба.

hуралсалай жэлэй дүн... КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь Д. Д. Лубсанов ... гэрэнгы үгэ хэлээ. Журналистнуудай факультедэй нээгдэлгын ушарые hайшааха зуураа, hуралсалайнь дутуу дундануудые дээрэ тог...

— Түрүүшын ... шалга hэн хо... зарим тэды ... дунданууд... hуралсалтнай үнгэрөө ...тэй. Теори багаар ...дөө мүн республикын ажахын асуудалнуудые ... хараадаа абангүй гараат. ...над манай партиин туhа... шад гээшэт, таанадта ... найдадагбди, этигэдэг... таанадые али бүхы хэр... хабаадуулдагбди, хабаа... хабди. Журналистнууд бо... хуулита эрхэ олоhонтой... дашарамдуулан амарш... зуураа, амжалта хүсэнэб.

Альга ташалганууд эн... шэ замхаагүй. Факультет дүүргэhэн 97 хүндэ хату... дартай, зохидхон «үнэм... гэнүүд» барюулагдаа.

Иигэжэ гуурhанаймнай ханинар олошорбо.

Үшөөшье олошоржо бай...

А. Жалса...

ГАЗАРАА ЭЗЭН ЁhООР ЭДЛЭ...

Хабарай тарилгын хүдэлмэри Яруунын совхоздо дүүрэхэ боложо байна. Май hарын социалис мүрысөөнэй дүнгөөр 30 хүнhөө бүридэhэн IV отделениин тарилгын тракторна бригада нэгэдэхи hуури эзэлбэ.

—Дамжуулын улаан туг абаад байхадаа, таанад ажалай бүри hайн амжалтануудые түйлаха бээзэт,—гэжэ отделениие даагша нүхэр И. Медведев туг барюулхадаа хэлэбэ.

—Тугаа алдахагүйбди, июниин 5 багта тарилгаяа дүүргэхэбди,—гэжэ бригадир Максим Мункоев харюу үгөө хэлэхэдээ найдуулба.

...Үдэшын бөрө хараан. Полевой стан. Ажалhаа hаял бусаhан, хара тооhондо дарагдажа затайлдашаhан хүбүүд, басагад шанзга, хүнэг соогуур уhа баринхай хүлгэнэд. Гонзогор ута стол дээрэ аяга табагууд hубарижа, хүнүүд эдеэлжэ эхилнэ.

Максим Мункоев шоотоёо пястас татан, hарынгаа ажалай дүнгые гаргана. Тарилгын 4390 га газарай 300-ниинь эртын тарилгаар таригданхай. Тарилгын үедэ илангаяа механизаторчууд М. Зубрицкий, Александр... Андрей Прасковууд, И. Пест... гэгшэд hайн амжалтануудые ... лаба. Тэдэнэр үдэр бүхэндэ ... лаанайнгаа даалгабари дүүр... заншалтай.

— Эдеэн бэлэн болоо. Мак... —гэжэ нэгэн hүхирбэ.

Максим... залуухан бриг... Эдэ хүбүүдтэй hаял тани... юуб гэхэдэ, энэ хабар Улаан-Үдын хүдөө ажахын дээдэ ... гуули дүүргэжэ, агрономой ... гэжэл абаад ерээ ха юм.

Зарим нэгэшүүл нүүдэл... лиотекаhаа ном абажа уншана... зариманиинь шатараар тулана... над, нүгөөдүүлынь волейбол... нааданад. Гүндэ тосхонhoo ... таторнууд ерэжэ, уласхэоро... мүн орон доторнай болож... hан hонин тухай хөөрэдэ...

—Мункоевой бригадын ... амаржашье, хүдэлжэшье ... даг зон,—гэжэ совхозой ... дагшад хэлсэдэг болоо. Тон... Иимэл эмхидхэлэй ашаар, ... бригадынхид тарилгын хүдэ... риин халуун үедэ совхоз ... түрүү зэргэдэ ябана ха юм.

И. Марш...

ДАЛЬБАРААНУУДЫЕ ҺАЙНААР ДЭГЖЭЭХЭ

...им шанартай эдеэ хоо...уйл—шубуунай мяха, үн...Өрон дотороо элбэг дэл...олгохын тула ойрын 2—3 ...оо тахяа бүриһөө жэл...0-һаа үсөөн бэшэ үндэ...аха гэһэн зорилго пар...ай XXII съезд хүдөө ...шадай урда табинхай ...

...зорилгые амжалтатай-...эелүүлхын тула даль-...олоор дэгжээжэ, тэжээ-...шубуудай тоо эрид оло-...улха шухала болоно. ...най нилээд харюусалга-...үдэлмэри байһаниинь

...ЬБАРААДА—ДУЛААН, ҺАЙН БАЙРА

...льбараануудые гарза хо-...гүйгөөр, һайнаар дэг-...ин тула юу хэхэ ёһо-...Нэн түрүүн, таарамжа-...охид, һаруул сэбэр, ду-...байра хэрэгтэй. Хэнэй-...мэдэһээр нялха нарай ...араа абаһаар дааралха, ...эеэ һанадаг бшуу. Ин-...орһаа тэдэнние асарха-...рда байрыень заабол ...дулаасуулжа, досоонь ...фекци хэхэ, сагаадаха ...эй. Тиихэдэ гараһаар ...хоноһон тахяагай даль-бараа 28—26 градус дулаан байрада байлгагдаха ушартай. Харин 11—20—30 хоноходонь тэдэнние досоогоо 25—20 градус дулаан байрада байлгаха юм. Индюгэй дальбараае бүришье дулаан байрада байлгаха хэрэгтэй. Һара хахадһаа дээшэ болоһон дальбараануудые түлигдэдэггүй газарта байлгажа эхилхэдэ болохо юм. Түрүүшээр байрын дүрбэлжэн метр бүхэндэ 16—20 толгой шубуунай хүртэхөөр байлгаха. Галуу, индюгэй дальбараае дүрбэлжэн метр бүхэндэ 10-һаа олоор байлгажа болохогүй. Тэдэнние дороо зузаан, һэлгэгдэдэггүй һолоомон дэбдихэртэй байрада дэгжээхэдэ һайн. Дэбдихэрэйнь ходо сэбэр байхын тула тэрэнииень үе үе болоод лэ асаар һэшэжэ, онгиргожо, дээрээ муухай болоо һаань, шэнэ һолоомо нэмэжэ үгэхэ ёһотой.

Тээ дулаан болоходо, томошогууд дальбараае 15—20 минутаар газаа гаргажа, сэнгүүлжэ байха шухала. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр газаа наранда игаажа, элдэб үргамал ногоо шэмхэлжэ һураха, сэбэр агааршье бэедэнь һайн байха юм. Тиимэһээ шубуунайнгаа байрын хажууда дүтэ газарынь хахалжа, түргэн ургадаг викэ овёс хоёрой холисо гү, али намарай хара таряа тарихада зохистой. Мүн дальбараануудай ехэ халуун наранһаа хоргодожо, һэрюусэхынь тула талада һүүдэр гаргаха һарабша хэжэ үгэхэ. Тэндэнь тэбшэ гү, али гүйхэн амһарта соо уһан, хобто соохонуур хуурай ороохо тарянай зүйл, минеральна тэжээл саг үргэлжэ байха ёһотой.

☆

МЭРГЭЖЭЛТЫН ЗҮБШЭЛ

☆ ☆

ГОЛ ЮУМЭН—ҺАЙН ХАРУУҺА, ТЭЖЭЭЛ

Дулааншаг байгаа һаань, нугаһа, галуунай дальбараануудые 14—30 хоногтой болоходонь уһа нуур, сөөрэм соо табижа эхидхэдэ өөрэгүй. Тиигээд уһанайнь эрьедэ һарабша түхеэрхэ байна. Шубууд эдеэлхэ болоходоо өөһэдөө ерэдэг байхынь тула тусгаар хонхо гү, али шэбшүүрээр дохёо үгэжэ суглуулдаг байбал таарамжатай.

45—60 хоноһон тахяагай дальбараануудые хээрэ байлгажа, талаар бэлшээгээд, намар тэдэнние тарянай һуурида ябуулжа таргалуулха ёһотой. Шубууд хээрын үргамал ногоо, хорхой шабхай зоргооро эдижэ ябахадаа түргэн томо болодог, бэень сула байдаг. Мүн үнэтэй сэнтэй тэжээлшье ехээр алмагдана.

Тэдэнэйнгээ түргэн томо болохынь тула шэмэтэй һайн, белок, витамин ехэтэй тэжээл үгэхэ шухала. Тэдэндэ гол түлэб талха тарянай зүйл, ургамалай ногоон набша намаа, минеральна тэжээл эдюулэгдэдэг юм. Зоотехническэ заабарийн ёһоор дальбараануудта 15 хоногтой болоторнь таряа зөөлөөр татуулаад эдюулхэ, харин тэрэнһээ томохон болоходонь шэрүүншэгээр татаһан талха, крупа уһанда үдхөөр худхаад үгэхэ ушартай. Гараһаар 45—90 хоногтой болоһон шубуудта талхаяа бүри шэрүүгээр татаад, мүн ороохоёо монсогор занданшье эдюулхэдэ хамаагүй. Овёс, ячмениин ороохоной хальһыень һалгаажа, һаршаад үгэхэ байна.

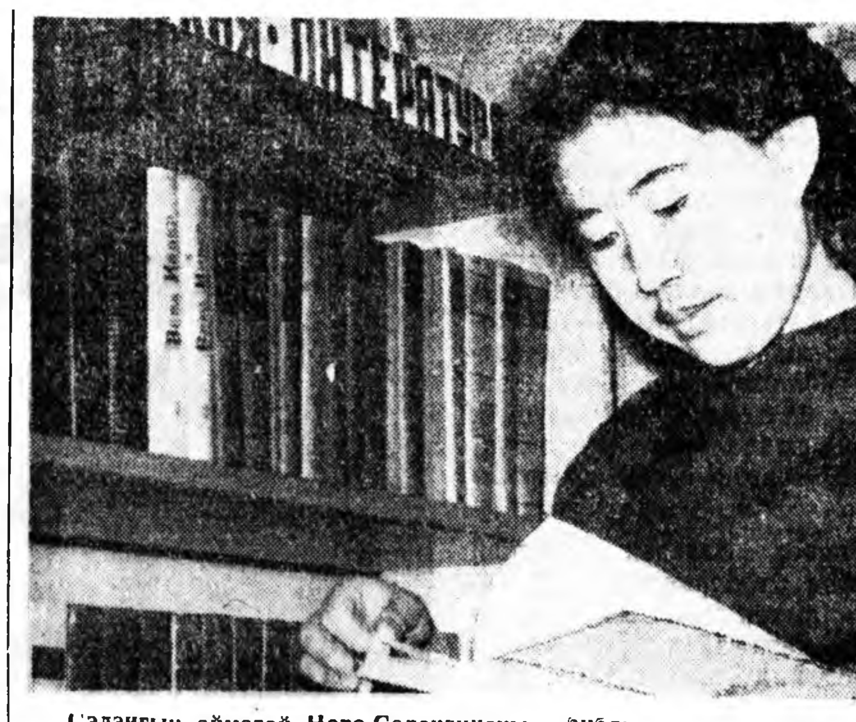
Илангаяа нарай дальбараада шанаһан каша эдюулжэ болохогүй. Юуб гэхэдэ, талха тарянай зүйл шанахада белок, витамиинийн һалашадаг байнаха юм. Тиимэһээ тэдэндэ протеин ехэтэй үндэгэ, һү, мяханай, загаһанай гурил гэхэ мэтые эдюулхэдэ ехэл һайн. Витаминтай ногоон тэжээлые бутаруулжа, хэршэжэ эдюулхэдэ дээрэ гэжэ тодоронхой.

ШУБУУ ШАХАХА ГУРИМ

Тахяагай дальбараада түрүүшээр зөөлэхэнөөр татаһан талха хүсэд болгоһон үндэгэтэй холёод, хуурайгаар эдюулдэг. Тиигээд саашадаа талхаяа мяханай шүлэндэ бага дэбтээгээд үгэдэг, мүн творог эдюулдэг юм. Гараһаар 15 хоноһон дальбараануудые 2 час болоод лэ гэхэ гү, али сүүдхэдээ 7—8-һаа үсөөн бэшэ дахин эдеэлүүлхэеэ мартахагүй. Түрүүшынь эдеэлүүлгэ үглөөгүүр эртэ 6 часта эхилээд, һүүлшынхиинь үдэшын 9 час багта дүүргэхэ. Гадна шубуудай түргэн томо болохо, элдэб үбшөөр үбдэхэгүйн тула антибиотигуудые, микроэлемент гэхэ мэтые хэрэглэхэ ушартай.

Шубуудай 60 хоногтой болоод байхадань һайнуудынь илгаад, үсхэбэрилгэдэ табижа, бэшыень шахажа эхилхэ байна. Тиигээд тэдэнээ 80—90 хоногтой болгожо, тус бүриинь 1,2 килограмм шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушаадаг гээшэ. Шахахаар табигдаһан шубуудые 3 час болоод лэ үдэртөө 5 дахин эдеэлүүлжэ, тэдэндэ ороохо тарянай зүйл, холимол тэжээл уһанда худхаад, мүн һү, тарагай үлэгдэл үгэхэдэ таарамжатай. Үсхэбэрилэ табигдаха залуу эмэ тахяануудта түрүүшээр белок ехэтэй тэжээл элбэгээр үгэхэ хэрэгтэй. Харин 4—5 һаратай болоходонь тэдэнэй тэжээлэйнь рацион хороодог юм.

М. Дульбеева,
Буряадай хүдөө ажахын институдай доцент.

Сэлэнгын аймагай Ново-Селенгинскын библиотекэ хүдэлмэреэ һайнаар эмхидхэжэ, хүн зоной дунда суурхажа эхилэнхэй. Тэрэнние даагша нүхэр Лубсанова шэнэ номуудай стенднүүдые үзэмжэтэй зохидоор түхеэрэнхэй. Гадна уншагшадай конференцинүүд болон асуудал харюугай үдэшэнүүдые хододоо үнгэргэжэ байдаг. Зураг дээрэ: Ново-Селенгинскын библиотекэ соо.

В. ЗОРКИНОЙ фото.

УНШАЛГЫН ШЭНЭ ЗАЛ

Гусиноозерск хотын соёл гэгээрэлэй ордондо уншалгын шэнэ зал эмхидхэгдээ. Хужам һаруул зал соо уран зурагууд, плаката болон фотомонтажууд үлгөөтэй, гоё һайхан сэсэгүүд табяатай. Газетэ, журнал уншахаяа, амархаяа ерэһэн хүнүүдэй нюдэ баярлуулна.

Гушаад гаран ондоо гаршагтай журналнууд, түбэй болон республиканска газетэнүүд эндэ бии. Таатай зоһидоор шэрдэһэн стеллажай таһаг дээгүүр «Огонёк», «Крокодил» «Смена», «Работница», «Советский шахтёр» журналнууд, «Дружба народов», «Москва», «Нева», «Байкал» гэхэ мэтэ уран зохёолой улаетүрын журналнууд харагдана.

Шатар, даам табяашад, мүн лэ эндэ суглардаг, дүрсэлэн харуулдаг искусствэда дуратайшуул — альбомууд, номуудые иран уншажа, сэдьхэлээ ханадаг болонхой.

Шэнэ пластһаа шулуу нүүрһэн абтана

2-5 шахтын № 35 пласт нээгдэһээр һарашье болоогүй. Эндэхи шулуу нүүрһэн нээмэл аргаар малтагдана. В. Лиханчинай хүтэлбэрилдэг «ЭКГ-4» экскаваторай гэшүүд шэнэ пластһаа 20 мянган тонно шулуу нүүрһэ малтаа.

Манай корр.

Ч. Цыдендамбаевай повесть тухай хөөрэлдөөн үргэлжэлһөөр

БУРЯАД БАСАГАНАЙ ХУБИ ЗАЯАН ЗҮБ ХАРУУЛАГДАА

Ч. Цыдендамбаевай «Буряад басаган» гэжэ повесть тушаа хоёр ондоо рецензиин гараад байхада, би М. Н. Степановтай һаналаа нэгэдэнэб. Эдээнһээ гадна хэлэхэшье юумэ олон. Б. Р. Мужанов поэмэ-повестиие тон нэгэ тээһээнь хараһан байна.

Шүүмжэлэгшэ бэшэшье һаа, уншагша бүхэн, уран дархан мэтэ, мүдоо олон тээһээнь хаража үзэхэ ёһотой бэшэ аал?

Нэн түрүүн минии хэлэхэ һанал иимэ байна.

Нүхэр Мужанов 20-оод оной комсомолшуудай хэһэн ажал, тэрэ үеын байдалые һайн мэдэхэб гэнэ. Мэдэхэл хадаа һайн гээшэ. Теэд ниитын хүгжэлтэ, тэрэнэй ябасануудые гансал түүхын номой мүрнүүдээр хизаарлаха бэшэ, харин тэрэ үеын байдалай, тэрэ үеын түлөөлэгшэдэй гараһан ялхитай, яаматай харгые уран зохёолшын харуулһаниинь зүб бэшэ юм гү?

Бүхы буряад залуушуулай булта комсомолдо ороогүй байһаниинь мэдээжэ бэзэ. Ч. Цыдендамбаев буряад басаган Жаргалмаагаа гансата комсомолка, үшөө улаан партизан болгоод, уула хүбшэ, хада тайгаар хоргодуулха, ангиин дайсадые хайра гамгүй хюдуулха байгаа гээшэ гү? Теэд уран зохёолшо буряад басаганай мүнхаг байһынь Халзанов Гэрэлтэтэй уулзуулһаар шэнэ үзэл бодолтой болгожо; саашадаа сугтань тэмсүүлхэ байгаа гээшэ гү?

Жаргалмаа дунда шадалтай Гармын Абидын ганса басаган, 17 наһатайдаа Норбо гэжэ дархан хүбүүндэ хадамда гаража, 3 һара эбтэй ээтэй шэнги ажаһуугаад байтараа, «эреэн хэлэтэй» гэлсүүлээд, уйдажа гашуудаад, нүхэрһөөшье дэмжэлгэ абангүй гэртээ харишана.

Заатал һаа эндэ ангиин дайсан хоб тарааһан байха юм гү? Муу түлюур ажабайдалһаа, урданай дарлалтын хатуу шэрүүн байһанһаа боложо, ухаа муутай, зан буруутай болоһон Хулгана хүгшэн эндэ гэмтэй бэшэ. Энэ хадаа тэрэ урдын сагай ёһотой муухай боһогонуудай нэгэн гээшэ.

Ч. Цыдендамбаевта тэрэ үеын совет, комсомолой организациин хэһэн хүдэлмэриие харуулаагүй гэһэн зэмэ тохогдоно.

Заатал һаа юумые балшыса бажуугаад, энэл даа гэдэг ямар бэ? Минии һанахада, М. Шолоховой «Номгон Дон» гэжэ роман соо улаан сэрэгүүдэй шангаар туриһан, үнэн хэрэгтэй илаһан ушар Григорий Мелеховэй хүби заяанда боложо байһан зүрилдөөнүүд соогуур, сагаантанай сухарилта соогуур тон тодоор харагдана. Мелехов комсомолшье бэшэ, коммунистшье бэшэ, харин сагаантан тээшэ нэнгэһэн хүн һэмнай. Мүнөө Ч. Цыдендамбаев буряад нютагуудта эрдэм соёлой дэлгэржэ байһан, комсомолшуудай ямар ажал хэжэ байһан, эхэнэр зоной сүлөөтэй боложо, эрдэм номшье шудалжа, «ноёншье» боложо байһан сагые шашан шалингүй, уран гоё эпизодууд соогуур харуулжа шадана.

Заатал һаа тэндэ зүжэг табиһан, ариг сэбэрые сахиһан, бандидуудтай хэдэн һараар буудалдаһан комсомолшуудай нюураар тэрэ үеын байдал харуулха байгаа гээшэ гү? Бидэ үгыл гэжэ хэлэхэ байнабди.

Поэмэ-повестиин гол герой, юрын буряад басаган Жаргалмаагай тэрэ үеын ажабайдалда дан гайхалтай бэшэ ушаралта зүрилдөөнһөө болоһон уйдхар гашуудал, үнгын һаналнууд соогуур тэрэнэй, нээрээшье, гэнэн хонгорхон сэдьхэл соогуурнь шэнэ байдалай һэбшээн ходоро сохин ерэжэ, комсомолец — Халзанов Гэрэлтын нюураар харагдана бэшэ аал?

Халзанов Гэрэлтын нюураар үнэн хэрэгэй дүлэн үшөөл хонгор ябаһан Жаргалмаагай сэдьхэлдэ дулаахан ульһа үтэжэ эхилнэ. Минии һанахада, Гэрэлтын үгэнүүдынь, заабаринь энэ ном соохиһоо ехэдээ һаа, дан аягүй болошохо һэн.

Мүнөө тон этигэмээр байна. Ленин багшада шүтэһэн үгытэй ангуушанай хүбүүн ангиин дайсадһаа занаһан бэшэгшье абахадаа айна, далтирнагүй, харин шэнэ байдалай шэнии-сэ тарихын түлөө булад анзаһаар газар хахалжа байна. Энэл бэшэ аал, тэрэ сагай дуун?

Тиихэдэ уран зохёолшо Жаргалмаагай сэдьхэлдэ болоһон олон ороо һанал бодолые, боожо ухахашье гэжэ шиидэһые, тэрэнэй уйдажа гашуудажа, хүн зонһоо холуур ябаха гэһыень тон шадамараар харуулна.

Жаргалмаа басаганай сэдьхэлэй илангаяа һайхан байһые уран зохёолшо олон газарта зураглана.

Хулгана абгайн хараасгайн хүбүүдые алахадань, Жаргалмаа ехэ дурагүйдэнэ, Норбо үбгэнэйнгөө ехэ наһатанай һургуулида самбар хэхэеэ арсахадань, баһал дураа гутана. Эдэ бүхы һанал бодолынь, уйдхар гашуудалай үедэ Норбодоо найдаһан аад, үшөө унтараагүй найдалынь һүүлэй һүүлдэ тэрэ үеын буряад басаганай нюур харуулна ха юм.

Хоб жэбэй нүлөөе, дутуу түрэлгые, һамгаяа сохилгые, ламаар гүрэм уншуулгые уран зохёолшын ном соогоо оруулһаниинь үндэһэтэй гэжэ һанагдана. Ушар юуб гэхэдэ, тэрэ үедэ тиимэ юумэнүүд боложол байдаг байгаа ха юм. Теэд шэнэ, танигдаагүй һайхан ажабайдал ерэжэ ябана гэжэ номой бүхы удхаарнь мэдэрнэбди.

Хамагай һүүлдэ гол герой Жаргалмаа абаашахаяа ерэһэн Норбодоо хурса сэхэ үгэнүүдые нюур уруунь һайсахан хэлэжэ үгөөд, һайхан һанаата Гэрэлтэдээ ябашана. Харин Гэрэлтэнь ангиин дайсадта алуулашанхай. Энэ эпизод поэмэ-повестиин эгээл шанга, хурса газарынь болоно.

Талын басаган Жаргалмаа үнэхөөр жабхаланта ажабайдалай үүдэндэ ерээд, нүхэрөө гээһэндээ нюдөөрөө уһа гүйлгэжэ байхадаа, шэнэ түрэһэн хүн шэнги шэнэ мэдэрэлдэ абтан зогсоно.

Энэл даа, юрын буряад басаганай хуби заяан! Энэл даа, манай эхэнэр! Энэл даа, бүгэдые нюрган дээрээ үргэжэ гараһан буряад эхэнэр, хожомоо шэнэ байдалай һалбархын түлөө тэмсэн орөһон хүн.

Бүхы номынь гунигтай аад, һүүлэй һүүлдэ ажабайдалай найдалые баталһан хүгжэмөөр жэнгирһэн поэзээр нэбтэрэнхэй.

Иимэ удха түгэлдэр, хүнэй сэдьхэл бодолые, гуниг уйдхарые, шэнэ һэрюухэн һэбшээндэ таашаан абтаһые, шэнэ ажабайдалай боһого буряад басаганай яажа алхаһые харуулһан энэ зохёол хадаа буряад литературын ехэхэн амжалта болоно.

Энэ номые уншажа байхадаа би хэдэ дахин өөрынгөө эхые, аяажа ябаһанаа хөөрэдэгыень эжэ эхигүй һанаандаа оруулжа уяраав, һайхашаагааб. Энэнь ганса намда һайхашаагдаа бэшэ, олон нүхэдэйм сэдьхэл хүдэлгэһэн байха. Энэ ном ямаршьеб баригдашагүй охито хүсөөрөө, газарые бүхөөр тулаһан түшэгөөрөө уншагша бүхэнэй сэдьхэл эзэлхэнь дамжаггүй.

М. Степанов зүб хэлэнэ. Б. Мужановай рецензи нээрээшье буруу түүдэг шэнги болошоо.

Г. ДАШАБЫЛОВ,
залуу поэт.

...ҮРГУУЛИИН ...АБАЙДАЛҺАА

ҺУРАГШАДАЙ ҮЙЛЭДБЭРИИН БРИГАДАНУУД ЮУ ХЭХЭ ЁҺОТОЙБ?

...үүдые ажал хүдэлмэ-...адхааха, һургаха тухай ...ин Программа дотор ...доор заагданхай.

...гол зорилгоёо бүхы ...линууд бэелүүлжэ бай-...Тиихэдээ аймагуудтахи ...шла классай һурагшад-...дөө ажахын мэргэжэл ...асуудалда илангаяа ...харал табигдана. Мүн ...эй нэгэн хамта хүдөө ...да бии байгаа арга бо-...нуудые шэнжэлхэ, эли-...э туршалганууд үргэ-...эгдэхэ ёһотой. Тиигээд ...хибүүдэй ажал хэжэ һу-...ургамал, адуу мал ха-...аха талаар дүршэл оло-...лаха байһаниинь дам-...

...шье һурагшадай үйлэд-...зарим бригаднуудта ...лгын хүдэлмэри тон ...ябуулагдана. Петро-...кын, Зэдэ станциин № ...оводселенгинскын, мүн ...һургуулинуудта гансал ...лассуудай үхибүүд һур-...шадархи участок дээрээ ...адаг байгаа. Ахалагша ...йхид тиимэ хүдэлмэри ...агүй. Мухар-Шэбэрэй, ...н, Ивалгын һургуули-...нёдондо хабар тур-...хүдэлмэри эмхидхэг-...е, биологиин багшана-...айша хэрэгээр ханда-...боложо, һайн үрэ түй-...гүй.

республика дотор жэлһээ жэлдэ һайнаар хүдэлдэг үхибүүдэй үйлэдбэриин бригаднууд бии. Тэдэнэй тоодо Мухар-Шэбэрэй аймагай Подлопатинска һургуули орно. Биологиин багша нүхэр Семенова туршалгын хүдэлмэри эрхим һайнаар ябуулаа гэхэдэ алдуу болохогүй. Энэ багша һурагшадай үйлэдбэриин бригадын хүдэлмэриие тон зүбөөр, һонирхолтойгоор эмхидхэдэг. Үйлэдбэриин болон туршалгын хүдэлмэрине хоорондонь шадамараар холбон ябуулдаг.

Зүгөөр дутагдалнуудынай юрэнхы дээрээ олон. Үхибүүд хүдөө ажахын мэргэжэлтэй хүдэлмэришэн боломоор дадал дүршэл абанагүй. Мүнөө жэлдэ үйлэдбэриин түрүү бригаднуудай дүй дүршэл дээрэ үндэһэлэн бүхы һургуулинуудта туршалгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдаха ёһотой. Манай һанахада, иимэ хүдэлмэри шухала байна.

1. Пропашной севооборот бэелүүлхын тула һурагшадай үйлэдбэриин бригада бүхэндэ 5—6 жэлээр газар даалгажа үгэхэ. Тиихэдээ газарайнгаа заримшье хубиие уһалха аргатай байһыень харалсаха.

2. Даабарита газар дээрэ бүхы хүдэлмэреэ һаадгүй ябуулхынь тула бригада бүхэниие трактор, хүдөө ажахын машина болон зэмсэгээр хангаха. Мүн бригада бүхэндэ багша-инструктор болгон мэргэжэлтэй механизаторые томилхо.

3. Һурагшадай бригада бүхэн комплексно байха ёһотой. Тиимэ хадань арга боломжыень харалсан, тэдэндэ малай түл, шубуу даалган үгэхэ. Мүн малай байра, ажалай зэр зэмсэгүүд байха ёһотой.

4. Жэлэйнгээ үйлэдбэриин даабари дүүргэжэ шадаха зэргээрнь бригада бүхэниие үрһэ хүрэнгөөр, малай тэжээлээр, тэрэнээ зөөхэ, шэрэхэ транспортаар хангаха.

5. Бригада бүхэн һайнаар бэлдэгдэһэн зунай лагерьтай байха зэргэтэй. Мүн хамтын эдеэ хоол бригадын бүтээһэн ажал хүдэлмэриин хэмжээнэй ёһоор үгтэн эмхидхэгдэхэ.

Һурагшадай бригаднууд гаргашалһан мүнгэ зөөреэ тон ойрын сагта тэхэрюулжэ шадаха байха. Гэбэшье гансал материальна хангалтаһаа туршалгын хамаг хүдэлмэри дулдыдахагүй. Бригадын гэшүүдэй ажалай түлөөһэн, тэдэнэй туршалгын хүдэлмэри ябуулха бэлэдхэл ехэ үүргэ дүүргэхэ. Энээн тухайда һургуулиин хүтэлбэрилэгшэд болон биологиин багшанарай мартажархидаг байһаниие халагламаар. Хэрбээ һурагшад онсо нэгэн темэ һунгажа абаад, тэрээгээрээ удаан саг соо туршалга хэбэл, шухала юумэ бүтээхэ һэн, аша үрэньшье ехэ байха һэн. Ургамалай хойноһоо ургажа байха үе соонь тусхай ажаглалтануудые хэбэл, ехэл туһатай байха. Мүн һурагшадай бригаднууд удаан саг соо хүдэлхэ хүнүүдтэй байха ёһотой. Һурагшад хэһэн ажалайнгаа түлөөһэ абаад, материальна талаараа урмашуулагдаад байбал, бригада бүхэн тогтомол байнгүй яахаб!

Манай һанахада, һурагшадай туршалгын хүдэлмэри эмхидхэхын тула хабар-зунай, намарай үе соо мэргэжэлтэй гансал багша тус ажалда томилогдоһон байха ёһотой.

Туршалгын хүдэлмэриин тематика нютагай хүдөө ажахын хүдэлмэриһөө дулдыдангы, мүн һуралсалай программатай тааранги байха, звено бүхэндэ онсо нэгэл темэ даагдадаг байха ёһотой. Туршалга хэхэ тодо һонор методика табигдаха зэргэтэй. Энэ талаар нёдондо хабар Буряадай АССР-эй Гэгээрэлэй министерствын гаргаһан тематика, методикые нютагай эрхэ байдалтай тааралдуулан хэрэглэхэ шухала. Тиихэдээ ургамалай гарасые ажаглаха, мүн адууһа мал, шубуудайшье хүгжэлтые шэнжэлхэ тушаа нэн түрүүн анхарал хандуулагдаха ёһотой. Ургамалнуудые харууһалха звеногой гэшүүн бүхэн шэнжэлгын түсэбтэй байха, ургамалай хүгжэлтые ажаглан тэмдэглэхэ уялгатай.

Туршалгын хүдэлмэри ябуулхын тула биологиин болон хүдөө ажахын багшанарай урда дурсагдаһан гол зорилгонууд табигданхай. Тэдэнэй ажал хүдэлмэридэ мүн багшанарай институдай биологиин факультедэй багшанар болон студентнэршье туһалха байха.

Н. КРАСНОПЕВЦЕВ,
багшанарай институдай ботаникын кафедрайн доцент.

...ЙН ДАА, БАГШАНАР!

...үндэ эгээл үнэтэй юу-...хибүүн ха юм. Эхын ...ригһоо дээшэ юун бай-... Эхэ хүн бүхэн үхи-...һайн һайхан, бэе ...ябаһай, Эхэ орондоо ...хүнүүд болоһой гэжэ ...бшуу.

...таяа манай үе сагга ...ые хүмүүжүүлгэдэ ...ехэ анхарал хандуу-...ёһотой. Ургажа ябаа ...най коммунизм бай-...аха, коммунизмын үе-...ууха золтойл.

...үхибүүдые зүбөөр хү-...лхэ гээшэ тиимэшье ...хямдахан хэрэг бэшэ. ...зүбөөр хүмүүжүүл-...ехэхэн тэсэл, шада-...хэрэгтэй. Юуеынь ...даа, заримдаа бидэ-...рэлхид энэ шухала ...е хүсэд һайн мэдэ-...эрэһээ алдуушье гар-...тэрэмнай үхибүүдэй ...заяг заршам, абари ...хэлгэдэ муу нүлөө ...шуу.

...дые алишье талаарнь ...һайханаар хүмүү-...хэрэгтэ мааналта, гү-...сэгнэшэгүй ехэ ту-...хэн үзүүлнэб? Һур-...

...багша байха гээшэ ...атай, хүндэтэйшье ...охон юумэ багшанар-...даха байна. Тэдэнэй ...дэ. Имагтал өөрын-...дуратай багшанар ...шадалаа, эрдэм ...үхибүүдтэ зо-...шуу. Мүнөө сагай ...да иимэ жэшээ ба-...үзэгдэжэл байдаг.

Жэшээлхэдэ, би ганса бэе эхэнэр дүрбэн үхибүүдые хүмүүжүүлжэ байнаб. Тэдэмни һайнаар һуража, намаяа баярлуулна. Бага басагамни Ново-Селенгинск тосхоной интернат һургуулида һурадаг юм. Би, эхэ хүн хадаа, интернат һургуулиин багшанар болон хүмүүжүүлэгшэдэй хэды ехэ ажал хэжэ байһаниие ойлгоноб. Тэдэнэр үхибүүдэй эхэ эсэгыень орлоно ха юм. Тэдэнэр үхибүүдтэймнай бүхэли үдэрөө байхаһаа гадна, һүниндөөшье эрьежэ харадагынь мэдээжэ.

Иимэ арюун нангин зорилготой интернат һургуулинуудые байгуулһандань, ажалшан түмэнэй үхибүүдэй хүмүүжэлгэдэ үдэр бүриин анхарал хандуулжа, оролдолго гаргажа байһандань Коммунис партида, совет правительствода үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэхэ байнаб. Минии Валя басаганиие эрхим һайнаар хүмүүжүүлжэ, удаадахи класста оруулһандань Сэлэнгын интернат һургуулиин багшанарай коллективтэ, хоёрдохи «А» классай хүтэлбэрилэгшэ А. М. Быковада, хүмүүжүүлэгшэ С. Г. Маркевичтэ һуралсалай жэлэй дүүрэһэнтэй дашарамдуулан, мүн лэ баяр баясхалан хүргэнэб.

Тус һургуулиин бүхы коллективтэ саашадаашье үхибүүдые хүмүүжүүлгэдээ бүри ехэ амжалтануудые туйлажа байхыень хүсэнэб.

Һайн даа, багшанар!

А. Красикова.

...фессионально-техническэ училищиин һурагшад, ерээдүйн на-...лоодогшын туһалагша Володя Деревцов, бүд нэхэгшэ ...шова гэгшэд механическа мастерской соо ажаллажа байһаар ...дээрэ харуулагдана. Тэдэнэр, мүн бусад нүхэдыньшье ...оложо гаратараа гүрэнэй тэдхэмжэ дээрэ һураха золтой.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Мархайн аша Тархайн шүүмжэлһэнэй һүүлээр

Манай газетын майн 20-ной номерто «Мангарай манан соогуур...» гэһэн фельетон соо Бэшүүрэй Шэбэртэ нютагай архинша, зайран Банзанов Жамбал, Балданов Николай болон бусад шүүмжэлэгдэһэн юм. «Хулигаантаһанай түлөө зэмэ амасуулха тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1956 оной декабриин 19-нэй Указай ёһоор тэдэ хоёр туд тудтаа таба габан сүүдхээр хаагдаа»,—гэжэ Бэшүүрэй аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй милициин таһагые даагша нүхэр Дымбрылов манда мэдээсэбэ.

БУРЯАД ҮНЭН
3-дахи нюур
1962 оной июниин 8.

ТҮГЭСХЭЛЭЙ КОНЦЕРТ ЮУ ХАРУУЛААБ?

Мүнөө жэлэй уран һайханай бүлгэмүүдэй заншалта харалганууд аймаг бүхэндэ боложо дүүрээ. Тэндэ шалгарһан зарим коллективүүд, дуушад, хатаршад Улаан-Үдэ хото ерэжэ, түгэсхэлэй концертдэ хабаадалсаба. Теэд хэн ямар бэлэгтэй ерээ гээшэб, дутуу дунда зүйл юун байгааб?—энээн тухай хөөрэжэ үгэе.

Оперо, баледэй театрай мүнгэн тоборюулгата, угалзата хилэн хүшэгын сэлигдэхэдэ, хамагай түрүүн Хяагта городой дуушад гараба. Манай эндэ айлшалжа байгаа композитор Покрассай зохёоһон «Лумумба маанадтай» гэжэ тодо сэбэр хэмлэлтэй, маршын маягтай дуун ехэ дэбжэлтэтэйгээр дуулагдана. Агуухэ тэмсэлдэ болоһон африкан арадай һүр жабхаланта алхаса, эрмэлзэл, образ дуунай аялгаар дамжуулагдан, яһала тодоор харуулагдана. Баһа И. Штраусай «Хабарай вальс» дуулагдаба.

Энэ хоорой һүүлээр солистнууд һубарилдан ерэжэ, бэлиг шадабаряа гаргана. Хүдэриин совхозой һаалишан, коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн нүхэр Баторова дуулахань гээд соносхогдоходо, нара һалхинда ябажа хүрин улаахан шарайтай болоһон, омог дорюун буряад басаган ендэр эзэлэн зогсожо, Алтай нютагай жэнхэни аялгануудые «сээжын баяр, шэхэнэй шэмэг» болгон хангюурдаа. Тиихэдэнь кукурузын баян ургаса надхуулһан Хүдэриин уужам тала, аршаан булагта адриг шулуун байсанууд нюдэндэ харагдахадал гээд, тэдэнэй гүн соо замхашагүй дорюунаар зэдэлэн байдаг ашата һайхан ажал хүдэлмэриин аялга сууряатан соностохол гэнэ.

Гушан гурбан мундаргата Саянай—Түнхэн нютагай түлөөлэгшэд мүн лэ түргэн солбон хатар наада харуулба. Тэдэнэр ехэ шогтой хүхюун, удхаар баян наада зугаа гаргахые оролдобошье, тэрэнээ шандань хүсэд хүргэжэ шадабагүй. Бэлэдхэл муутай байшоо юм гү, заримдаа һамаржа, өөһэдөө аягүй байдалда ороно, тиихэдээ абаһаар урмаа хухарха, улайха сайхашье ушартай болоно.

Сэлгеэ номин Яруунаһаа ерэһэн нүхэр Дымчиков «Буряад үдэшын дуу» уянгатай зөөлэн баритон хоолойгоор зэдэлүүлбэ. Зүгөөр доогуурхи «до-ре» нотонуудые абахадаа, хоолойнь хүсэн һуладана гү гэжэ һанахаар. Нэгэ тоон дээгүүр абажа дуулаа һаань яаха байгааб? Тиигэбэшье ендэр дээрэ ехэ зохидоор бэеэ барижа, шадамар бэрхээр дуулахадаа, бултанда магтуулхал ёһоороо магтуулна.

Мухар-Шэбэрэй түлөөлэгшэ нүхэр Далбаева «Лотос» гэжэ дуу баһал шадамар һайнаар, өө-мөөгүй сэбэрээр дуулаба. Зүгөөр тиимэрхүү буряад дуунуудһаа нэгыешье дуулаа һаань, өөртэнь ехэ нэмэри боложо үгэхэ байгаа.

Жэмбүүр дээрэ арадай аялгануудые Зэдын «Дружба» колхозой гэшүүн Батунай Дашиев наадаа. Эндэ багахан ажаглалта хэхэ шухала. Амисхаагаа зубөөр абажа һураагүй дээрэһээнь, дуунай һүүлшын нотонууд һулэмхи һулаар гарана. Гэбэшье жэмбүүр өөрөө дархалаад, тэрээн дээрээ наадажа һураһаниинь ехэ һайшаалтай. Саашадаа оролдоо һаа, хүгжэмэй эрдэм шудалжа, бүри олон янзын попурринуудые жэмбүүрдэжэ һураха байһаниинь хэлсээнгүй.

Хүдэриин совхозой бүлэг һаалишад—коммунис ажалтанай гаража ерэхэдэ, театр соо һуугшад нэрьемэ альга ташалгаар угтана. Тэдэнэр Алтай Дунгын алтарма баян талын аялгануудые тэрэ шэгээрнь аятай зохидоор хангюурдана. Жэнхэни буряад аялгын үргэн ехэ дэлисэ аргагүй эли тодоор харагдана. Бултааран хоолой ниилүүлэн татахадань, ямар нэгэн мүнгэн хонхонуудай жэнгирэлдэжэ байһандал гү, али талын дууша булжамуурай жэргэһэнтэй адлишуугаар соностон, бүри һүртэй һайханаар жэгүүртэн ханхинана. Арадаймнай аялга дуунууд ямар баян гээшэб! Тэдэниие алгадгүй суглуулжа, бэшэжэ абаад, тэдэнэй үндэһэн дээрэ ямар гоё һайхан хүгжэм зохёожо болохоб!

Энэмнай коммунизмын ниитэ соёл культурын жасада ёһотойл нэмэри оруулалта болохол даа.

Бэшүүрэй аймагай Культурын байшангайхид молдаван хатар наадаба. Энэ хатарта эрэшүүл заатагүй хабаадалсадаг гээшэ бэзэ. Теэд булта басагадууд лэ гараа бшуу даа. Тииһэн мүртөө ехэ сог залигүй, босхи һулаар хатараа. Молдаван хатар хэзээдэшье аргагүй ольһотой, солбон түргэнөөр наадагдадаг. Теэд муугаар хатарһанайнь шалтагаан гэхэдэ, тэдэнэр баһал бэлэдхэл багатай байшоо.

Һаалишанай хатарые Түнхэнэй аймагһаа ерэһэн багша нүхэр Л. Бараева харуулаа. Уян нугархай, хүхюу солбоноор наадажа, һаалишанай образые яһала тодоор гаргаба. Үнеэгээ шобтороод, һааһан һүеэ абажа ябахадань, нюур шарайдань, гар хүлэйнь хүдэлсэ соо ямар ехэ баяр омогорхолой тэмдэг үзэгдэнэб! Ажалдаа ехээр дашуурһан, дурлаһан, арадтаа аша туһа хүргэжэ ябаһанаа гүнзэгыгөөр мэдэрһэн хүнэй сэлмэг һайхан сэдьхэлэй байдал яһала ойлгосотой тодоор зураглагдана.

Нүхэр Бараева бэлигтэй хатаршан гэжэ абаһаар лэ харагдана. Зүгөөр зарим ушарта гүйхэ, ябахань үлүүдэжэ, юрэнхы хүдэлсэнь олонхидоо богонидоод, образоо балартуулна гү гэжэ һанахаар. Энэ хатарые бүри баян, һонирхолтой болгоо һаа,—ямаршье хатаршанай наадажа байхаар.

«Аршаан» курортын врач нүхэр Резникова украин болон ород арадай дуунуудые меццо-сопрано хоолойгоор хангюурдаба.

Яруунын Нарһатын совхозой ветеринар Ешин-Хорло Жамбалова «Кооператор» гэжэ үнинэй мэдээжэ дуу хонгёо гоёор дуулажа, альга ташуулба. Түрэлхиин бэлигтэй энэ залуу дуушан репертуараа баяжуулбал, бүри ехэ амжалта туйлаха, хүн зоноо баясуулха байһаниинь дамжаггүй...

Кабанскын аймагай цемент-шиферэй заводой дуушад концертые түгэсхөө. Туликовай «Партитаяа хододообди», Соловьев-Седойн «Манай город», Дунаевскиин «Ниидэгты, гулабхаанууд, ниидэгты!» гэһэн гурбан янзын дуу эрхим һайнаар дуулаба. Тиихэдээ эдэнэй һүүлшын дуун үлэмжэ зохидоор гүйсэдхэгдөө гэжэ тэмдэглэхээр. Дүшэ гаран хүн дүрбэн янзын хоолойгоор татажа, дуунай ното, нугалбари бүхэниие тодо сэбэрээр гаргажа шадаа. Эндэ хүтэлбэрилэгшэ нүхэр В. Ф. Арефинэй ехэ оролдосо гаргажа хүдэлһэниинь элеэр харагдана.

Теэд бүхы концерт тушаа юу хэлэлтэйб? Дуушадай, хатаршадай репертуарта мүнөөнэй ажабайдал, гайхамшагта үйлэ хэрэгүүдые элирхэйлһэн шэнэ зүйлнүүд хомор байна. Ехэнхидээл үниндһөө хойшо мэдээжэ болоһон зүйлнүүд харуулагдана. Илангаяа буряад шэнэ хатар, дуунууд тон үсөөн байба. Ажалша бэрхэ хонишод, малшад, механизаторнууд тухай, бурьялма һайхан хүдөөгэй ажабайдал тухай дуунууд яаһан бэ? Эстрадын суглуулбари соошье оложо шадаагүй һаа, өөһэдөө дуу, хатар зохёогоод наадахада одоол һонин бэшэ гү? Гадна хурдан түргэн хүгжэлтымнай арюун зам дээрэ һаад түбэг ушаруулдаг архиншад, мэхэшэд, албан хойрогууд мэтын этэгээдүүдые шобто харбаһан шорой хурса үгэтэй шог зугаата дуунууд яахадаа үгы шахууб? Эдэ бүгэдэн тухай ганса хүдөөгэй артистнар бэшэ, мүн композиторнууд, уран зохёолшоднайшье бодожо үзэхэ ёһотой.

Концертдэ хабаадалсаһан, хабаадалсаашьегүй бэлигтэн саашадаа өөһэдынгөө репертуарые мүнөөнэй үеын эрилтэдэ харюусама шэнэ һонин зүйлнүүдээр баяжуулха ёһотой.

Коммунизм байгуулжа байгаа гэрэлтэ гэгээн үе саг, коммунис һайхан ёһо заншал тухай асуудалнууд коллектив бүхэнэй репертуарта гол һуури эзэлхэ ёһотойл.

Арадаймнай бэлигтэнэй шадабари мэргэжэл, хонгёо хүхюун дуунууд, хотолзомо һайхан хатар нааданууд үдэрһөө үдэртэ улам уран хурса, удха түгэлдэр боложо, коммунизм байгуулха хэрэгтэмнай туһалаг лэ!

Р. ЦЫБИКОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: **1. Бэшүүрэй шэмээшэгүүдэй шэнэ хоор. 2. Яруунын аймагай Нарһатын совхозой ветеринар нүхэр Ешин-Хорло Жамбалова буряад дуунуудые дуулажа байна. 3. Кабанскын аймагай цемент-шиферэй заводой хүдэлмэришэд—дуушад Третьякова Крусова хоёр. 4. Зэдын аймагай «Дружба» колхозой гэшүүн Батунай Дашиев жэмбүүр дээрэ буряад аялгануудые гүйсэдхэнэ. 5. Зэдын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой ветврач А. Бутаков энэдхэг хатар наадажа байна.**

С. ДОРЖИЕВАЙ фотонууд.

ҺОНИРХОЛТОЙШЬЕ ҺАА...

КАМЕНСК ТОСХОН. Цемент-шиферэй заводой хүдэлмэришэд клуб соогоо дүүрэн сугларанхай.

Түрүүшээр хоорой дуулаһанай һүүлээр «Ээрсэгхэн» гэжэ молдаван арадай хатарые Выдрино станциһаа ерэгшэд, мүн шог хатарые Каменскын бүлэг залуушуул аргагүй сортоотой, хүнгэн хүхюунээр наадаба. Мүн амяар амяараа хатарагшадһаа нүхэд Ананьева, Мартынова, Зарубина, Ушакова гэгшэд шалгараа. Тэдэнэй нэгэн—нүхэр Ушакова өөрөө хатаршадай бүлэгые хүтэлбэрилдэг.

Дуушадһаа нүхэд Дмитриева, Третьякова, Калецкая болон бусад альга ташуулна. Гадна шог сатирын удхатай дуунуудые нүхэр А. Ананьин өөрын онсо аяг маяг оруулжа байгаад, шадамараар дуулаа.

Дурсагдаһан ехэ концерт каменскынхидай хамтын хатараар түгэсэбэ.

Гэбэшье багахан шүүмжэлэл хэхэ хүсэлтэйб. Тус концертдэ хүгжэмэй классикын, мүн буряад дуунууд үгы шахуу. Тэрээнһээ гадна, уран һайхан уншалга, арадай инструментнүүд дээрэ наадалга тон хомор байшоо.

А. Федоров.

Кабанскын аймаг.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур

1962 оной июнии 8.

Хилын саанаһаа

Шухалын шухала дурадхал

ОСЛО, июнии 6. (ТАСС). Нягта нарин хиналта тогтоожо, бүгэдөөрөө буу зэбсэг хуряаха, атомна зэбсэг хэхэ, тэрэниие хэрэглэхэ ябадалые хорихо асуудалаар уласхоорондын референдум хэхые Нэгэдэмэл Нацанuудай Организаци уряалха ёһотой гээд ООН-ной генеральна секретариин уялгые дүүргэгшэдэ эльгээһэн хандалга соонь хэлэгдэнэ. Норвегиин мэдээжэ ниитын ажал ябуулагшад иимэ хандалга гаргаһан байна. Стортенгын депутадууд Кельге Сейп, Финн Густавсен, пастор Раднар Форбекк, уран зохёолшо Ойгурд Эвенсму, профессор Рагнар Фриш болон бусад хандалгада гараа табиба.

—✦—

Сеулда һурагшадай жагсаал болоо

НЬЮ-ЙОРК, июнии 6. (ТАСС). ЮПИ агентствын корреспондентын Сеулһаа мэдээсэһээр, Урда Корейдэ байрлаһан Американ сэрэгэйхидэй хорото аашануудые буруушааһан жагсаал тэндэ болобо.

Америкын солдадууд, офицернүүд Корейн эрхэтэдые бүдүүлиг муухайгаар сохиһон байна. Сеулай 1500 һурагшад энээниинь буруушаажа, Америкын посольство тээшэ мүнөөдэр зорижо ошоо.

Сеулай засагаархид Урда Корейн ниислэлэй бүхы полициинхидые жагсаалда гарагшадай урдаһаа табиба. Тэдэнэр карабинуудаар, гранатануудаар зэбсэгжэнхэй, нюдэнһөө нёлбоһо гаргадаг газтай байба. Жагсаалшадай ябаһан үйлсые машинануудаар хүндэлэн хаагаа. Буруушаалтын бэшэг Америкын посольстводо үгэхэ һэдэлгэ гаргаһан далан студентнүүд тушаагдаа.

—✦—

США-гай гаргаһан хорото аашаһаа уламжалан, дэлхэйн дайн эхилжэ болохо байгаа

РИМ, июнии 6. (ТАСС). Газарһаа дээшэ ехэ үндэртэ Америкын ядерна зэбсэг туршаха һэдэлгын буруутаһан тухай Италиин бүхы газетэнүүд бэшэнэ. Хорото муухай зорилготой США-гай этэгээдүүдэй энэ ааша хүн түрэлтэндэ ехэ аюул тохёолдуулжа болохо гээд олон газетэнүүд онсолон тэмдэглэбэ.

Ядерна һомотой Америкын ракетые туршаха хэрэгэй бурууталгаһаа уламжалан хүн зоной һанаа сэдьхэл ехээр зобоохо асуудалнууд гарана гээд «Джустициа» газетэ бэшэбэ. Ядерна һомотой Америкын ракетэһээ шалтагаалан, дэлхэйн дайн эхилжэ болохо байгаа гэжэ тэндэнь заагдана.

—●—

Аргентинын дээдын судьягай гаргаһан тогтоол

НЬЮ-ЙОРК, июнии 6. (ТАСС). АП агентствын корреспондентын Буэнос-Айресһаа мэдээсэһээр, президент Гидо гэдэгэй толгойлдог правительствын тусхай декредые конституцида хабаагүй гэжэ Аргентинын дээдын судья Вера Вальехо соносхоо. Национальна конгрессэй депутадуудай палатада март һарада үнгэргэгдэһэн һунгалтын дүнгүүдые тэрэ декрет хуули буса гэжэ тоолоһон байгаа. Тиигэжэ перонистска парти тэрэ һунгалтада ехэ амжалта туйлаһан юм. Энээнһээ шалтагаалжа, Аргентинэдэ политическэ бэрхэшээлтэй байдал тохёолдоо һэн. Конгрессэй гэшүүдые хинан мүрдэхэ ябадалһаа правительство арсаха ёһотой гээд дээдын судьягай тогтоол соо заагдана.

—●—

США-гай ээрхэг түримхэй добтолго буруушаагдана

ХАНОЙ, июнии 6. (ТАСС). Урда Вьетнамай эхэнэрнүүдэй бүлгэм эхэнэрнүүдэй уласхоорондын демократическа федерацида телеграмма эльгээгээ. Урда Вьетнамда США-гай бэелүүлжэ байһан ээрхэг түримхэй добтолгые найма миллион эхэнэрнүүдэй нэрэһээ тэдэнэр буруушааба. Өөрынгөө Эхэ ороной эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэдэг патриодуудые хамгаалха тэмсэл ябуулха ёһотой гээд телеграмма соонь хэлэгдэнэ.

Эрхим нүхэдтэй байһандаа Кубын арад омогорхоно

ГАВАНА, июнии 6. (ТАСС). Гадаадын худалдаа наймаанай министрын орлогшо Хасинто Торрас гэдэг «Куба Советскэ Союз хоёрой хоорондохи хани барисаанай тогтоогдоһоор хоёр жэл гүйсэһэн тухай» бэшэгые «Куба сосиалист» журналда һаяхан толилбо.

Жаахан Куба агуу-ехэ Советскэ Союзтай хани харилсаатай болонхой. Энэ гайхамшагта хани барисаан шэнэ ёһоор гүрэнүүдэй хоорондоо харилсаха үльгэр жэшээ болоно. Эб найрамдалай, адли тэгшэ эрхэтэй байха, бэеэ даангяар хүгжэхэ, бүхы оронуудай бэеэ даанхай, бүрин эрхэтэй байха үндэһэ һуури дээрэ энэ шэнэ ёһоной хани харилсаан байгуулагданхай гээд бэшэг соонь тэмдэглэгдэнэ. Иимэ шэнэ хани харилсаанай Латиин Америкын бусад оронуу-даар дэлгэрхэгүйн ... лөө Американ импер... листнууд һаад ... ушаруулха зорилг... гэжэ тэндэнь заагд...

Эрхэ сүлөөгэй, ... даанхай байдалай, ... циализмын түлөө т... хэ үедөө агууехэ Со... скэ Союз толгойло... той социалис ... оронуудтай хани ха... саатай байһандаа ... бын арад халаш... баяртай гээд Торрас ... гэсхэлдөө һанамжал...

Восстани хэгшэдэй урдаһаа танк табигдаа

ГАВАНА, июнии 6. (ТАСС). Венесуэлын ВМС гэдэг баазадахи далайн сэрэгэй гарнизон восстани хэһэн байна. Бетанкурые президентын тушаалһаа буулгаха, Венесуэлдэ ёһотой демократическа правительство бии болгохо эрилтэ тэдэнэр табяа бшуу. Восстани хэгшэдые президент Бетанкурай сэрэгүүд хатуу шэрүүнээр дараа.

Пренса Латина агентствын мэдээсэһээр, Пуэрто-Кабельо, илангаяа үгытэйшүүлэй ажаһуудаг «Ла-Плайя» гэдэг кварталые авиаци эбдэбэ. Тэндэ хүн зон олоор алуулаа, шархатаа. Восстани хэгшэдтэй харилсаатай гэһэн хүнүүдые полициинхид, солдадууд шаана.

Июнии 2-ой үдэр восст... эхилһэн хүнүүд 48 часай ... ша соо баатарлигаар тэс... байна. Хуурай газар, да... тээһээ, агаарһаа прези... Бетанкурай сэрэгүүд тэд... добтолон ороо.

Восстани хэһэн хэды б... хүнүүд хада уула тээшэ т... дэжэ ошобо.

Восстани хэһэн 450-яал... нүүдэй урдаһаа Бетанк... правительство таба м... солдадуудые хаяһан б... Гадна танк, томо буу, реак... на самоледууд, сэрэгэй ... рабльнууд восстани хэгш... урдаһаа табигдаа бшуу.

Ядерна зэбсэг агаарта туршаха гэһэн США-гай түсэбые бүхы дэлхэй буруушаа...

ПХЕНЬЯН, июнии 6. (ТАСС). Газарһаа дээшэ хэдэн зуугаад километр үндэртэ ядерна туршалгые хэхэ гэһэн США-гай хүтэлбэрилхы бүлэглэлнүүдэй түсэбые «Нодон Синмун» газетэ буруушааба. Хүн түрэлтэндэ эсэргүүгээр зорюулагдаһан ехэ хойшолонтой хорото ааша болоно гээд США-гай хархис этэгээдүүдэй энэ түсэбые газетэ сэгнэбэ.

ТОКИО, июнии 6. (ТАСС). США-гай хэдэг ядерна туршалгануудые болюулха тухай Японой правительство сэхэ шууд хэмжээнүүдые абаха ушартай гээд атомна, водородно зэбсэг хорихо Японой Соведэй деклараци соо хэлэгдэнэ. Газарһаа дээшэ ехэ үндэртэ ядерна зэбсэг турш... гээшэ тэнэг ааша болоно ... тэндэнь заагданхай.

НЬЮ-ЙОРК, июнии ... (ТАСС). Номгон океан ш... агаарта США-гай ядерна ... шалгануудые хэхэ тү... тэндэхи хүн зон буруушаа...

Термоядерна түхеэр... бутархайнуудай Номгон о... соо унахада хүндэ аю... радиоактивна зүйл бии ... хогүй гэжэ атомай хүсэ х... лэхэ комисси американ... дай һанаа заһаха һэдэлг... гаһан байгаа.

Джонстон арал дээрэ х... һэн туршалга тухай х... рэлтэн һайса бодожо ... ёһотой гээд «Нью-Йорк ... газетэ һанамжалба.

ДРВ-гэй правительствын мэдүүлгэ

ХАНОЙ, июнии 6. (ТАСС). Вьетнамай Демократическа Республикын правительство тусхай мэдүүлгэ гаргаба. Хиналта, ажаглалта хэхэ уласхоорондын комиссиин гэшүүд болохо Индиин, Канадын түлөөлэгшэдэй гаргаһан согсолологo тон буруу гэжэ тэрэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнхэй. Вьетнамай Демократическа Республика Урда Вьетнам тушаа ээрхэг түримхэй ааша гаргана гээд Индиин, Канадын түлөөлэгшэд хэлэһэн байгаа. 1954 ондо Женеведэ абтаһан хэлсээнүүдые энэ ушар эбдэнэ гээд мэдүүлгэ соонь заагданхай.

Нго Динь Дьемэй пр... тельствын ябуулдаг поли... да Урда Вьетнамай арад ... эсэргүүсэн бодоһон б... Тэндэхи арад зон иимэ т... хэхэ эрхэтэй, энэ эрхые... һажа болохогүй гээд мэд... соонь тэмдэглэгдэнэ. Ти... Вьетнам тухай Женевы... сээнүүдые бодотоор бэе... хын түлөө уласхоорондо... миссиин тусхай хэмжээ... абахыень тэрэ мэдүүлгэ... гоо гуйна.

1954 ондо үнгэргэ... Женевын хэлсээнэй түр... шэнэр Индиин, Канад... түлөөлэгшэдэй согсоло... руушаахыень уряалба.

ОАС-ые усадхан һалгаха гээд, Франциин хүн зон эрилтэ таби...

ПАРИЖ, июнии 5. (ТАСС). Алжирта үсэгэлдэр дахин буудалдаан болобо, бомбо тэһэрбэ. Оран, Алжир, Бон городуудай хүн зон алуулба.

Алжирай газар дээрэ үсэгэлдэр бүхыдөө юһэн хорото ааша гаргагдаа. Тиигэжэ табан хүн алуулаа, табан хүн шархатаа. Зүгөөр фашис этэгээдүүд хүн зониие алаха хюдахаяа болижо, бүхы асуудалые амгалан ёһоор шиидхэхэ харгы замда ороо гээд буржуазна хэблэл худал үгэ тарааһан байгаа.

Эсэргүүсэлгын хүдэ... урдань хабаадагшадай ... нальна нэгэдэл тусхай м... гэ гаргаа. Эвианай хэл... дээр хараалагдаһан ... хэмжээнүүдые дары, заа... бэелүүлхэ эрилтэ таби... гээд тэрэ мэдүүлгэ соон... дана.

ОАС-ые усадхан һ... шухала гэжэ Франци... зон эрилтэ табина.

Редакторай орл...
М. Н. НИМ...

Манай адрес, телефону...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. ТЕ... ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32, зам. редакт... 32-74, ответ. секретаря—27-37, отделов партийной жи... пропаганды—24-74, сельского хозяйства и советского ст... тельства—47-59, промышленности транспорта, инфор... —35-14, культуры, литературы и искусства—34-05, ... и рабселькоров—40-49, отдел переводов и коррект... — 35-95, бухгалтерия — 37-32. Для междугоро... переговоров—16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерства куль... Бурятской АССР.

Н00893. Зак. № 33...